

Bedrijfsnoodplan

Organisatie van de bedrijfshulpverlening

NHC
De Beek 125
3852 PL Ermelo
0577-490000

KNHS
De Beek 125
3852 PL Ermelo
0577-408200

KWPN
De Beek 109
3852 PL Ermelo
0341-255500

Datum: december 2023
Versienummer: versie 2.4 NEN 8112
Locatie bedrijfsnoodplan:
- bovenop de kluis in geluidsruimte
NHC (hardcopy)
- op www.nationaalhippischcentrum.nl/informatie

Ruimte voor brandweer:

Referentienummer goedkeuring:

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
1. Inleiding	5
1.1. Autorisatie	5
1.2. Toepassingsgebied	6
1.3. Actualisatie	6
1.4. Totstandkoming	6
1.5. Doelgroep	6
1.6. Afstemming met derden	7
1.7. Afkortingen	7
1.8. Definities	7
2. Gebouw en organisatiegegevens	8
2.1. Algemene gegevens	8
2.2. Bezetting	9
3. Risico's	10
3.1. Brand	10
3.2. Ongeval	10
3.3. Bommelding	11
3.4. Ontruiming	11
3.5. Agressie	11
3.6. Inbraak	12
3.7. Ongeval/verwonding paard	12
3.8. Losbreken paard	12
3.9. Extreme weersomstandigheden	12
3.9.1. Storm	13
3.9.2. Wateroverlast	13
3.9.3. Bliksem	13
3.9.4. Weeralarm	13
3.10. Overlijden persoon in de ring	13
3.11. Overlijden persoon door paard in de ring	13
3.12. Overlijden bestuurslid/lid MT	14
3.13. Overlijden lid koninklijk huis	14
3.14. Overigen	14
4. Bedrijfshulpverlening	15
4.1. Organisatie	15
4.1.1. Organisatieschema	16
4.1.2. Namen en bereikbaarheid (extern)	17
4.2. Noodvoorzieningen	18
4.2.1. Brandmeldcentrale	18
4.2.2. Blusdekens, Brandblussers en haspels	18
4.2.3. Noodstroom	18
4.2.4. Vluchtwegaanduidingen	18
4.2.5. Ontruimingsalarm	18
4.2.6. Eerste hulp voorzieningen en AED	19
4.2.7. Afsluiters	19
4.2.8. Veiligheidsplattengronden	19
4.2.9. Portofoons	19
4.2.10. Omroepinstallatie	19
4.2.11. Schema brandmeldcentrale	20
5. Alarmeringsprocedure	21
5.1. Alarmering intern	21
5.2. Alarmering extern	21
5.3. Stroomschema alarmering	22

6. Wijze van ontruimen en Ontruimingsorganisatie	23
6.1. Organisatie	23
6.2. Wijze van ontruimen	23
6.3. Ontruiming van het terrein	23
6.4. Ontruimingsalarm	24
6.5. Vluchtroutes	24
6.6. Verzamelpunt	24
6.7. Zone-indeling terrein	25
6.8. Media	26
6.9. Ontruimingsinstructie	26
6.10. Aanwezigheidsregistratie	26
6.11. Einde calamiteit	26
6.12. Nazorg	26
6.13. Meldingen	26
7. Algemene instructies medewerkers	27
8. Instructies Ploegleider Bedrijfs hulpverlening	31
9. Instructies Bedrijfs hulpverlener	35
10. Instructies Receptie	39
11. Instructies Calamiteitenteam	42
12. Controle voorzieningen	43
13. Instructies Beheerder Brandmeldcentrale (BMC)	44
14 Verklaring symbolen	45
15. Logboek Ontruimingsplan	46
16. Blussen en Eerste hulp	47
16.1. Gebruik kleine blusmiddelen	47
16.2. Optreden bij ongevallen	50
17. Gemeentelijk alarmsignaal	53
18. Wettelijk kader	54
Besluit brandveilig gebruik en basishulpverlening en overige plaatsen	55
19. Bijlagen	56
A. BHV lijst NHC	57
B. BHV lijst KNHS	58
C. BHV lijst KWPN	59
D. Bommeldingsformulier	60
E. Ongevallenregistratieformulier-svp	62
F. Uitgiftelijst	65
G. Protocol voorkomen verspreiding besmettelijke ziekten	67
H. Protocol ernstig gewond of gestorven paard	68
I. Protocol extreme temperaturen	70
J. Registratieformulier	78

Voorwoord

Dit plan is geschreven conform de normen NEN 8112 en NEN1414 en dient als naslagwerk voor de bedrijfshulpverleningsorganisatie. Ook controlerende instanties zoals de arbeidsinspectie en de brandweer kunnen inzage in dit document verlangen. Van belang hierbij is dat het plan geautoriseerd is en zich bevindt op de in het plan aangegeven plaats.

De veiligheidsplattegronden zijn preventief bedoeld om de bhv-ers nadrukkelijk bekend te maken met alle binnen hun organisatie mogelijk hiervoor genoemde aanwezige zaken. Daarnaast dient deze plattegrond ervoor de bhv-ers in staat te stellen, om in geval van een calamiteit, de externe hulpdiensten eenvoudig, snel en vooral overzichtelijk inzicht te geven in de bestaande situatie. Deze plattegrond dient ter beschikking te worden gesteld aan de bhv-organisatie.

De instructiekaarten zijn per functionaris verschillend. Deze zijn zo opgesteld dat ze bij een oefening en/of calamiteit eenvoudig geraadpleegd kunnen worden. Het is raadzaam om deze instructies vooraf goed door te nemen.

Veiligheids- en vluchtwegplattegronden zijn bedoeld om alle aanwezige personen, waaronder ook personen die juist niet bekend zijn op het complex / in het gebouw, preventief, eenvoudig, snel en vooral overzichtelijk inzicht te geven in de bestaande situatie en, in het geval van een calamiteit, te "begeleiden" bij het ondernemen van de juiste acties. Deze plattegronden dienen te zijn opgehangen op de op de veiligheidsplattegrond aangegeven plaatsen. Het is raadzaam om deze instructies vooraf goed door te nemen.

Omwille van de leesbaarheid is bij het opstellen van dit plan gekozen voor de mannelijke vorm. Hierbij moet benadrukt worden dat bedrijfshulpverlening een aangelegenheid is die door alle werknemers, man en vrouw, kan worden vervuld.

Dit plan is tevens als Portable Document Format (PDF) beschikbaar.
PDF bestanden zijn leesbaar met het programma Adobe Acrobat Reader.

J.E. Lubbers
December 2023

Copyright 2023 BS-S. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeleevoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door foto-kopie, opnamen, of enig andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van BS-S. Verspreiding aan derden is uitdrukkelijk niet toegestaan. Toestemming is verleend aan opdrachtgever voor het onbeperkt veeleevoudigen en opslaan van dit noodplan voor interne doeleinden.

1. Inleiding

In sommige gevallen is het noodzakelijk de locatie geheel of gedeeltelijk te ontruimen.

Redenen om de locatie te ontruimen kunnen bijvoorbeeld zijn:

Incident / calamiteit

Opmerkingen

Een onbeheersbare brand

ook een kleine brand kan zich snel uitbreiden

Zware rookontwikkeling en vrijkomen van schadelijke stoffen.

rook is bijna altijd giftig

Water-/sneeuwoverlast

hierdoor kan instortingsgevaar ontstaan

Bommelding

Schade aan draagconstructie van het gebouw

door bijvoorbeeld een aardshok of (auto)ongeluk

De veiligheid van personen en paarden staat voorop en heeft altijd prioriteit boven materiële zaken en milieugerelateerde aangelegenheden.

Dit plan is geschreven in het kader van de Woningwet en de Arbeidsomstandighedenwet en is bedoeld om de handelwijzen bij calamiteiten en een ontruiming vast te leggen. Hierbij moet benadrukt worden dat deze handelwijzen regelmatig geoefend dienen te worden.

1.1. Autorisatie

Ondergetekende verklaart dat de procedures zoals beschreven in dit plan geldig zijn per dagtekening zoals hieronder vermeld.

NHC

KNHS

KWPN

Naam:

Functie:

Datum:

KWPN
 Royal Dutch Sport Horse

1.2 Toepassingsgebied

Het toepassingsgebied betreft de gebouwen van het NHC, de KNHS en de KWPN aan de Beek 125 en 109 te Ermelo.

Beschreven is de situatie in december 2023 (versie 2.4 NEN). De toepassing van dit plan vervalt indien zich wijzigingen van de in dit plan beschreven situatie voordoen.

Dit plan gaat uit van een geoefende hulpverleningsorganisatie waarbij de aangewezen functionarissen voldoende zijn getraind en oefening van de in dit plan beschreven procedures regelmatig plaatsvindt.

De verantwoordelijkheid voor de bedrijfshulpverleningsorganisatie en bedrijfshulpverleningsprocedures berust bij de directie van NHC, KNHS en KWPN.

Er is één bedrijfsnoodplan opgesteld voor alle organisaties. Iedere gebruiker heeft zijn eigen bedrijfshulpverleningsorganisatie, maar kunnen in noodgevallen van elkaars hulp gebruik maken.

De bedrijfshulpverlening is erop gericht om:

- hulpverlening bij calamiteiten te verschaffen tot het moment dat professionele hulpverleners het commando overnemen;
- de veiligheid van alle aanwezige personen bij mogelijke calamiteiten zoveel mogelijk te garanderen;
- zoveel mogelijk materiële schade bij calamiteiten te voorkomen, en daardoor de continuïteit van het NHC, de KNHS en de KWPN te waarborgen;
- bij calamiteiten zoveel mogelijk schade te voorkomen.

Na aankomst van professionele hulpverleners verricht de bedrijfshulpverleningsorganisatie bijstand aan deze professionele hulpverleners. De commandoleiding wordt bij aankomst van professionele hulpverleners aan hen overgedragen.

1.3. Actualisatie

Het bedrijfsnoodplan wordt beheerd door het Hoofd bedrijfshulpverlening van het NHC, de KNHS en de KWPN.

Jaarlijks wordt beoordeeld of het bedrijfsnoodplan moet worden aangepast.

Aanpassingen zijn noodzakelijk indien:

- er zich veranderingen in de opslagcapaciteiten of faciliteiten voordoen;
- er wijzigingen plaatsvinden in de bedrijfs(hulpverlenings)organisatie;
- er zich wijzigingen voordoen in de veiligheidsvoorzieningen;
- er wijzigingen moeten worden doorgevoerd naar aanleiding van de gehouden oefeningen.

1.4. Totstandkoming

Dit plan is tot stand gekomen door samenwerking tussen NHC, KNHS, KWPN, Craeft Advies en BS-S. Voor het vergaren van gegevens is gebruik gemaakt van interview, bureauonderzoek, handleidingen en onderzoek op locatie.

1.5. Doelgroep

Dit plan is bestemd voor alle regulier op de locatie aanwezige personen. Hiervoor zijn in dit plan voor een aantal functionarissen specifieke procedures opgenomen. Voor niet met name genoemde functionarissen zijn de algemene procedures voor de medewerkers van kracht. Voor een doeltreffende ontruiming is het noodzakelijk dat de opzet van dit plan bij alle medewerkers bekend is.

1.6. Afstemming met derden

Daar waar sprake is van aanliggende gebouwen of inliggende bouwgedeelten (NRPS, AVS, FNRS en beheerderswoningen) die door derden in gebruik zijn, en bij een calamiteit mogelijk ook gevaar lopen vindt afstemming plaats door het Hoofd Bedrijfs hulpverlening of zijn plaatsvervanger. Zie waarschuwingslijst.

1.7. Afkortingen

De volgende afkortingen zijn in dit plan van toepassing:

Afkorting	Betekenis
BHV	Bedrijfs hulpverlening
BHV-er	Bedrijfs hulpverlener
H-BHV	Hoofd bedrijfs hulpverlening
P-BHV	Ploegleider bedrijfs hulpverlening
BMC	Brandmeldcentrale

1.8. Definities

De volgende definities zijn in dit plan van toepassing:

Benaming	Definitie
Alarmeren:	Het over een calamiteit informeren van personen met het doel deze personen tot actie te bewegen.
Brand:	Ongewenste en onbelemmerde uitbreiding van vuur waarbij schade wordt aangericht aan de omgeving.
Bommelding:	Een situatie waarbij de ontvanger van een boodschap geïnformeerd wordt over een dreigende explosie door een bom.
Calamiteit:	Een ongewilde en ongecontroleerde situatie zoals een brand of ongeval waarbij de hulp van professionele hulpverleners noodzakelijk is om de betreffende situatie te beteugelen.
Incident	Ernstige afwijking waarbij met spoed moet worden gehandeld. Afhandeling door locatie en geen grootschalige externe hulp benodigd is.
Milieucalamiteit:	Een ongewilde en ongecontroleerde situatie waarbij de kans op schade aan het milieu ontstaat.
Ongeval:	Aan een persoon ongewilde overkomen situatie die schade aan de gezondheid tot gevolg heeft gehad.
Ontruiming:	Een situatie waarbij de in een gebouw aanwezige personen het gebouw moeten verlaten als gevolg van een dreigende situatie.

2. Gebouw en organisatiegegevens

2.1. Algemene gegevens

Item

Object

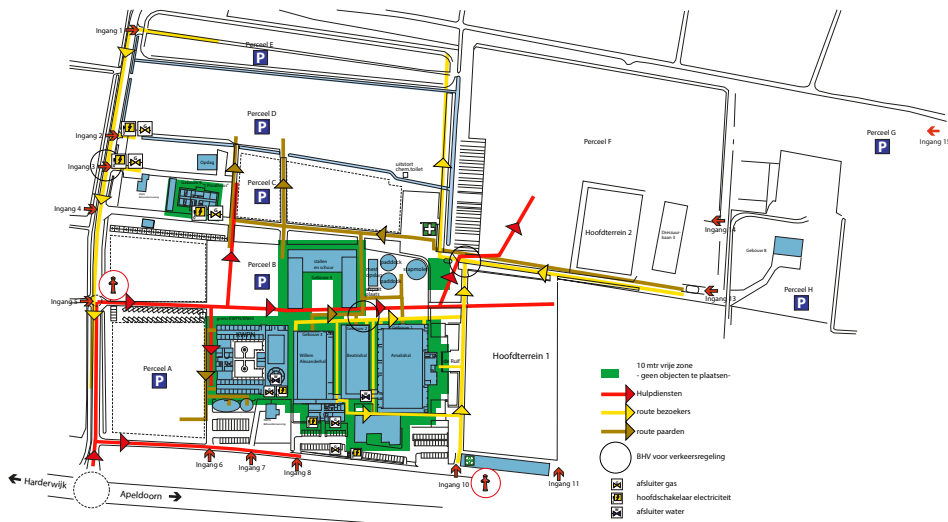
Het Nationaal Hippiisch Centrum in Ermelo is met ruim 200.000 bezoekers per jaar het hippische hart van Nederland.

De totale oppervlakte van het terrein bedraagt ruim 26 hectare. Het is een kennis- en ontmoetingscentrum waar tal van activiteiten en opleidingen worden georganiseerd. De KNHS organiseert er naast de jaarlijkse breedtesportkampioenschappen springen en dressuur (Hippiade en Indoorkampioenschappen) ook haar instructeursopleidingen, cursussen en trainingen. Ook het KWPN organiseert hier veel van haar activiteiten. De locatie van KNHS bestaat uit een kantoorgedeelte van drie bouwlagen. Het NHC omvat de Beatrixhal en Amaliahal (met kantine en kantoren op twee bouwlagen en de oudbouw). Verder bevinden zich op het terrein nog paardenstallen en een verzamelgebouw genaamd 't Proathuus.

De locatie van KWPN (Koninklijk Warmbloed Paardenstamboek Nederland) bestaat uit een kantoorgebouw van twee bouwlagen met eraan gebouwde stallencomplex en personeelsgebouw. De Prins Willem Alexanderhal behoort ook toe aan de KWPN. Op het terrein bevinden zich 40 paardenstallen voor het KWPN en 48 paardenstallen voor KNHS alsmede enkele concourstallen. Totaal is er plaats voor 80 paarden en 20 pony's, vergund middels een melding activiteitenbesluit. De gebouwen zijn voorzien van een brandmeldcentrale met doormelding aan een PAC en een directe melding middels pagers.

	NHC	KNHS	KWPN
Adres	NHC: De Beek 125 3852 PL Ermelo	KNHS: De Beek 125 3852 PL Ermelo	De Beek 109 3852 PL Ermelo
Telefoon	0577-490000	0577-408200	0341-255500
e-mail	info@nhcermelo.nl	info@knhs.nl	info@kwpn.nl
website	www.nationaalhippischcentrum.nl	www.knhs.nl	www.kwpn.nl
Site-manager	dhr. Bob van Asselt	mw. Jiska Ros	dhr. Jaco van Weele
Telefoon	0577-490000 / 06-11012913	06-14520581	06-53136932
Aantal aanwezigen	totaal aantal medewerkers: 15 personen bezoekers: bij evenementen: 50 - 6000	totaal aantal medewerkers: ca. 80 personen	totaal aantal medewerkers: 35 personen bezoekers: bij evenementen: 50 - 6000

Plattegrond NHC

2.2. Bezetting NHC

locatie:	tijdstip:	aantal:	bijzonderheden:
Gebouw:			
Kantoren NHC	ma - vr 08:00 - 17:00	6 personen	
Amaliahal	ma - zo 07:00 - 22:00	max 1800 personen	wisselende openingstijden
Beatrixhal	ma - zo 07:00 - 22:00	max 200 personen	wisselende openingstijden
Verzamelgebouw 't Proathuus	ma - zo 00:00 - 23:59	1-80 personen	wisselende openingstijden
Stallen	ma - zo 00:00 - 23:59		wisselende openingstijden
Terrein	ma - zo 08:00 - 23:00	50-6000 personen	variabel, bij evenementen

Nationaal Hippiisch Centrum

Bezetting KNHS

locatie:	tijdstip:	aantal:	bijzonderheden:
Gebouw:			
Kantoor	ma - zo 07:00 - 22:00	100 personen	

Bezetting KWPN

locatie:	tijdstip:	aantal:	bijzonderheden:
Gebouw:			
Kantoor	ma - zo 08:30 - 17:00	25 personen	
Stallen	ma - zo 07:00 - 15:00	10 personen	
Willem Alexanderhal	ma - zo 07:00 - 22:00	400 personen	
Zaal	ma - zo 07:00 - 22:00	40 personen	

3. Risico's

De aard en grootte van de organisatie en de locatie zijn van invloed op de kans en soort calamiteiten en risico's die zich eventueel kunnen voordoen en de wijze waarop hiertegen moet worden opgetreden.

De opzet van de bedrijfshulpverleningsorganisatie wordt door deze risico's bepaald.

Deze risico's zijn in detail beschreven in de Risico Inventarisatie en Evaluatie (RI&E).

3.1. Brand

De kans op het ontstaan van brand is in de gebouwen aanwezig. Statistisch gezien bestaat hier de grootste kans op het ontstaan van brand door kortsluiting of een open vuur zoals bijvoorbeeld een sigaret.

De kans dat personen bij brand door verstikking door rook om het leven komen is groter dan het directe gevaar van vlammen. Vooral giftige gassen die bij brand kunnen ontstaan vormen een bedreiging voor personen in de directe omgeving. Het is daarom van belang dat men bij rookontwikkeling eerst in veiligheid komt (vluchten) en dan pas de melding doorgeeft.

Het gevaar van rook kan er ook toe leiden dat er bij een gevorderde brand gevaar ontstaat voor de omgeving van de locatie. Dit geldt voor alle windrichtingen. Mogelijk zullen omwonenden gewaarschuwd moeten worden.

3.2. Ongeval

Ongevallen die voor kunnen komen:

Incident	Oorzaak
Ademhalingsstoornissen	bijvoorbeeld verstikking/verslikking of letsel
Circulatiestoornissen	bijvoorbeeld hartfalen
Uitwendige bloedingen	bijvoorbeeld snijwonden, beknelling
Brandwonden	bijvoorbeeld contact met warme apparatuur
Botbreuken	bijvoorbeeld vallen
Oogletsel	bijvoorbeeld bij contact met chemische substantie, lasspetters, spanen

EHBO bij outdoor en indoor evenementen

Bij evenementen vanaf 500 personen zal een externe EHBO-post worden aangevraagd.

Deze post zorgt voor voldoende aanwezig personeel. Stelregel is minimaal 1 EHBO'er per 750 aanwezigen.

De bedrijfshulpverleners van het NHC zullen bij alle overige voorkomende voorvallen worden ingezet.

Het aantal BHV'ers zal per evenement worden aangegeven.

Hoewel dit niet wettelijk is vastgelegd kunnen we bij benadering de volgende staffel hanteren:

tot 500 personen	: 4 BHV'ers
500-2000 personen	: 6 BHV'ers
2000-4000 personen	: 8 BHV'ers
4000-6000 personen	: 10 BHV'ers

Het aantal is afhankelijk van de volgende factoren:

- Het aantal niet-zelfredzame personen
- De aard, grootte en complexiteit van het gebouw
- De beschikbaarheid en opkomsttijd van professionele hulpverleningsdiensten
- Risico's uit de externe omgeving

3.3. Bommelding

Bomaanslagen en dreiging zijn helaas bijna dagelijks nieuws geworden. De dader kan een veelvoud aan motieven hebben variërend van sensatiezucht, frustraties, wraakgevoelens tot de behoefte om paniek te veroorzaken.

De melding komt meestal per post of telefonisch binnen of via redacties van dag- en weekbladen. Bij uitzondering zal een bommelding via één van de doorkiesnummers rechtstreeks plaatsvinden. Redenen voor een bommelding kunnen bijvoorbeeld zijn:

Reden

Politiek	Om kracht bij te zetten aan eisen van activisten.
Publiciteit	Door een maatschappelijke organisatie op zoek naar bekendheid.
Wraak	Bijvoorbeeld door een (ex)werknemer.
Terrorisme	Om economische processen te verstoren.
Baldadigheid	Vanwege rebellie of alcohol.
Afpersing	Voor geldelijk gewin.

3.4. Ontruiming

Indien noodzakelijk voor de veiligheid van de werknemers en bezoekers kunnen de gebouwen geheel of gedeeltelijk ontruimd moeten worden. De opdracht hiervoor wordt doorgaans gegeven door de P-BHV (of door de opgeroepen brandweer of directie). Het ontruimingssignaal wordt gegeven door het indrukken van een handbrandmelder, ontruimingsmelder of door middel van de omroepinstallatie.

Ontruiming stallen.

Indien de stallen ontruimd dienen te worden, i.v.m. een bos/heidebrand, zal in overleg met de betreffende stalmeester en/of coördinator van het stamboek het vervoer geregeld moeten worden. Hiervoor worden de omliggende transportbedrijven opgeroepen waar afspraken mee gemaakt zijn.

Bij een acute ontruiming worden de paarden in de paddocks en de stapmolen geplaatst. Halsters zijn aanwezig in de bezemkasten.

Ontruiming gehele terrein.

Bij een ontruiming van het gehele terrein, door welke oorzaak dan ook, zullen de bezoekers via aangegeven routes naar de parkeerplaatsen worden geleid. De BHV-organisatie zorgt voor een rustig verloop van de evacuatie en bewaakt het vrijhouden van de aanrijroutes van de hulpdiensten. Een deel van de BHV'ers zal worden ingezet om de bezoekers in de juiste richting te leiden.

Buitenom de gebouwen mogen binnen een afstand van 10 meter tot de gebouwen geen obstakels worden geplaatst. Dit geldt met name ook voor afvalbakken.

In de zones 1, 3 en 4 kunnen / mogen bij evenementen stalletjes voor frituren/bakken/braden worden opgesteld mits deze aan de gestelde eisen voldoen. Bij een klein kortdurend evenement kan een risico-afweging worden gemaakt door af te wijken van vastgestelde zoning. Deze afwijking dient door de NHC beheerders goed te worden gekeurd en naar zijn oordeel afgestemd te worden met de hulpdiensten. Afvalbakken mogen nooit binnen deze 10 meter worden geplaatst.

3.5. Agressie

Bij gevallen van agressiviteit of vechtpartij is het zaak om rustig te blijven en niet de confrontatie aan te gaan. Probeer de partijen te scheiden en uit elkaar te brengen.

Waarschuw de organisatie van het evenement en eventueel de politie.

3.6. Inbraak

Betreedt bij het klinken van het inbraakalarm niet de ruimte of zone waar het alarm afgaat. Dit om een mogelijke confrontatie met de inbreker(s) te voorkomen. Probeer het licht aan te doen en bel 112. Probeer geen sporen te verwissen. Mocht het toch op een confrontatie uitlopen, probeer rustig te blijven en doe hetgeen de inbreker zegt. Neem na de tijd contact op met de 112 meldkamer.

3.7. Ongeval/verwonding paard(en)

Bij een ongeval of verwonding van een paard, probeer eerst het publiek (indien aanwezig) op afstand te houden of scherm de locatie af door middel van een deugdelijk scherm (in de paardenambulance aanwezig). Blijf rustig en probeer paniek te voorkomen. Waarschuw Ploegleider bedrijfshulpverlening en laat een dierenarts bellen. Tijdens een wedstrijd zal er altijd verbindingapparatuur in de jurytoren aanwezig zijn om een arts of dierenarts te raadplegen.

In het Algemeen Wedstrijdreglement van de KNHS (bijlage 2) is een vast protocol voor een ernstig gewond of gestorven paard opgenomen.

- Dierenarts bellen
- Paard afschermen en afvoeren
- Ruiter opvangen
- Rust bewaren
- Omstanders op afstand houden
- Secretariaat op hoogte houden
- Persvoorlichter KNHS informeren

3.8. Losbreken paarden

Waarschuw bij een losgebroken paard onmiddellijk je collega's. Via calamiteitenummer NHC, 0577-490000 - keuze 1, laat u de hekken sluiten, zodat het paard niet richting de openbare weg kan komen. Dit sluiten gaat momenteel via een app bij beheer, dus hoeft niet meer handmatig gedaan te worden.

Probeer rustig te blijven. Ga vooral niet rennen of drijven. Tracht ervoor te zorgen dat het dier, indien hij/zij zich niet laat vangen, in een afgesloten ruimte gedreven wordt (hal, baan of weide).

Waarschuw 112 indien de mogelijkheid bestaat dat het paard het verkeer in gevaar kan brengen.

Let op dat omstanders geen gevaar lopen.

3.9. Extreme weersomstandigheden (zie bijlage I)

Het weer tijdens een evenement is nooit met zekerheid te voorspellen. Zeker lang van tevoren is hier grotere onzekerheid over. Maar tijdens het evenement zelf kan het weer ook omslaan of kan het weer aanleiding zijn voor extra maatregelen, denk hierbij aan extreme warmte of regenval. Mensen en dieren kunnen door de hitte bevangen worden of onderkoeld raken. Bij extreme hitte moet in overleg met de organisatie het programma worden aangepast en bij gevaar voor mens en dier indien nodig het evenement af lassen. Als bijlage I is het hitteprotocol in dit plan opgenomen.

Wanneer het weer om extra oplettendheid vraagt vanwege gladheid door sneeuwval, ijzel, ijsregen of bevroering, onweer, regen, hitte, windstoten, wind- en waterhozen of mist dan geeft het KNMI een waarschuwing uit. Daarbij worden verschillende fasen onderscheiden:

- Een waarschuwing voor gevaarlijk weer (code geel)
- Een waarschuwing voor extreem weer (code oranje)
- Een weeralarm (code rood)

Een weeralarm kan op zijn vroegst 12 uur tevoren worden uitgegeven als het voor minstens 90 procent zeker is dat het extreme weer gaat optreden.

3.9.1 Storm

Bij storm of windkracht 9 tenten, tribunes, deuren, losse delen etc. controleren en vastzetten. Een storm gaat meestal vergezeld van zware tot zeer zware windstoten van meer dan 100 km/uur. Wanneer de storm vergezeld gaat van sneeuw wordt een weeralarm afgegeven voor sneeuw. Een weeralarm voor zeer zware windstoten wordt in de zomermaanden ook gegeven wanneer windstoten verwacht worden van meer dan 100 km/uur. Bij gevaar voor mens of dier in overleg met het aanspreekpunt van het NHC en van de betreffende organisatie het evenement stilleggen en overleggen.

3.9.2 Wateroverlast

Bij wateroverlast moet goed naar de situatie gekeken worden. Vooral buiten moeten de stroompunten goed gecontroleerd worden. Ook moet goed naar de conditie van het terrein en van de bodem gekeken worden. Bij gevaar voor mens en dier het evenement stil leggen en de situatie bekijken en indien nodig het evenement af lassen.

Als er wateroverlast binnen is moet er gekeken worden waar dit vandaan komt. Daarna moet de centrale watermeter dicht worden gedraaid. Hierna kan een installatiebedrijf gebeld worden om de betreffende gesprongen leiding te repareren. Indien nodig kan het overtollige water worden weggepompt of met een waterstofzuiger worden opgezogen. Bij gevaar voor mens of dier het evenement in overleg met het aanspreekpunt van het NHC en de organiserende organisatie het evenement stilleggen en indien nodig af te gelasten.

3.9.3 Bliksem

Indien tussen de klap en de flits minder dan 10 seconden zit moet er gehandeld worden. De bezoekers en deelnemers moeten naar een veilige plaats gebracht worden en het evenement dient te worden stil gelegd. Dit alles gaat in overleg met het aanspreekpunt van NHC en van de betreffende organisatie.

3.9.4 Weeralarm

Bij een weeralarm moet het nieuws goed in de gaten worden gehouden en de bezoekers indien nodig naar een veilige plek sturen.

Bij gevaar voor mens of dier het evenement in overleg met het aanspreekpunt van NHC en de organiserende organisatie het evenement stilleggen en indien nodig af te gelasten.

De mensen indien nodig een stal en eventueel een slaapplaats in de ruiterveste aanbieden.

3.10. Overlijden persoon in de ring

Bij het overlijden van een persoon in de ring dient er direct de aanwezige EHBO en het alarmnummer te worden gebeld en er dient een scherm om het slachtoffer heen gezet te worden. Ook dient er direct een persoon aangewezen te worden die de naasten begeleid en informeert. De wedstrijd dient meteen te worden gestaakt. De deelnemers en bezoekers worden geïnformeerd. De organisatie dient zelf te besluiten of het evenement doorgaat of wordt afgelast. Verdere mogelijke maatregelen kunnen zijn:

- Besluit impact op verdere deelname
- Afgelasten van het evenement
- Doen opstellen van een persbericht door persvoorlichter KNHS
- Versoberen prijsuitreiking dan wel geen prijsuitreiking
- Dempden lichten, aanpassen muziek etc.
- Veiligheidsmaatregelen

3.11 Overlijden persoon door paard in de ring

Bij het overlijden van een persoon in de ring door een paard dient er direct de aanwezige EHBO en het alarmnummer te worden gebeld en er dient een scherm om het slachtoffer heen gezet te worden. Ook dient er direct een persoon aangewezen te worden die de naasten begeleid en informeert. De wedstrijd dient meteen te worden gestaakt en te worden afgelast. De deelnemers en bezoekers worden geïnformeerd.

3.12 Overlijden bestuurslid/lid MT

Bij het overlijden van een bestuurslid/lid MT zal in overleg met de Algemeen Directeur het evenement doorgang vinden en in overleg tijdens het betreffende evenement een rouwband gedragen worden. De rouwbanden liggen in het archief van de KNHS.

3.13 Overlijden lid koninklijk huis

Bij het overlijden van een lid van het koninklijk huis worden de richtlijnen vanuit de Rijksvoorlichtingsdienst gevolgd.

Het begrip nationale rouw wordt in Nederland niet officieel gebruikt. De elementen van rouw worden per gebeurtenis bepaald door de minister-president.

Bij het overlijden van een Lid van het Koninklijk Huis gebeurt het volgende:

De minister-president is verantwoordelijk voor de staatsbegrafenis. Het Ministerie van Algemene Zaken komt n.a.v. het overlijden zo spoedig mogelijk met instructies. Tussen het moment van overlijden en de bijzetting zijn in principe 8 werkdagen beschikbaar voor het treffen van de voorbereidingen. De Ministerraad komt een aantal dagen na het overlijden bijeen om de noodzakelijke regelingen (o.a. vlaginstructies) te treffen in verband met het overlijden.

Mocht het overlijden zich voordoen tijdens belangrijke evenementen als een WK of de Spelen, zal het Lid Koninklijk Huis waarschijnlijk terugkeren, omdat hofvrouw zal worden afgekondigd. Dit betekent dat alle publieke activiteiten tot en met de dag van bijzetting worden afgezegd. Hofvrouw kent geen vaste duur. Leden van het Kabinet zullen waarschijnlijk -voor de staatsbegrafenis- terugkomen. Voor sporters gelden geen specifieke richtlijnen.

Hoewel dus niet officieel benoemd als een dag van nationale rouw, wordt op de dag van de plechtigheid respect betoond. Maatregelen waaraan gedacht kan worden is vlag halfstok, evenementen afgelasten.

De Nationale kampioenschappen worden afgelast, de overige kunnen in principe doorgaan. De betreffende organisatie kan hier zelf een besluit over nemen. De deelnemers kunnen eventueel een zwarte rouwband dragen.

3.14. Overigen

Niet alle mogelijke calamiteiten vallen binnen het kader van de bedrijfshulpverlening. Volledigheidshalve worden hieronder een aantal calamiteiten genoemd waarbij de BHV-organisatie desalniettemin zou kunnen worden ingezet.

Soort	Opmerking
Overval	Voor geldelijk gewin.
Media-overval	Door een televisieprogramma.
Ordeverstoring	Voor publiciteit of onderhandeling.
Instortingsgevaar	Door hevige sneeuwval

4. Bedrijfs hulpverlening

4.1. Organisatie

In geval van een calamiteit wordt automatisch en onmiddellijk een alternatief organisatieschema in werking gesteld. In dit alternatieve organisatieschema heeft de bedrijfs hulpverlening functioneel de leiding over de calamiteitenafhandeling totdat professionele hulpdiensten het commando overnemen.

De bedrijfs hulpverleningsorganisatie is als volgt georganiseerd:

Funcie	Wie	Taken
 Calamiteitenteam	diverse functies zie bijlage	Eindverantwoordelijk voor beleid en uitvoering met betrekking tot Besluit Bedrijfs hulpverlening. Algemene leiding bij grote calamiteiten.
 H-BHV (Hoofd bedrijfs hulpverlening)	zie bijlage A	Organisatorische taken m.b.t. het actueel houden van het bedrijfsnoodplan, plattegronden, scholing en bijscholing van bedrijfs hulpverleners. Aanspreekpunt BHV zaken.
 P-BHV (Ploegleider bedrijfs hulpverlening)	zie bijlage A,B,C Bedrijfsleider NHC of 1e BHVer ter plaatse van de calamiteit.	Operationele leiding bij calamiteiten. Verzorgen van de interne alarmering en verdere communicatie voor de hulpverlening. Alarmeren van externe hulpverleners. Periodieke controle van voorzieningen. Onderhoud van voorzieningen.
 Bedrijfs hulpverleners	zie bijlage A,B,C	Operationeel handelen bij alle calamiteiten.
 Receptie		Ondersteuning van de BHV-organisatie m.b.t. de alarmering.

Bij aankomst van professionele hulpverleners wordt de commandovoering van de hulpverlening overgenomen door de professionele hulpdiensten. De bedrijfs hulpverleningsorganisatie blijft vanaf dat moment stand-by ten behoeve van deze hulpverleners. Pas nadat de professionele hulpverleners het sein veilig hebben gegeven, treedt het organieke organisatieschema weer in werking.

In geval van grotere calamiteiten wordt de BHV-organisatie uitgebreid met het calamiteitenteam.

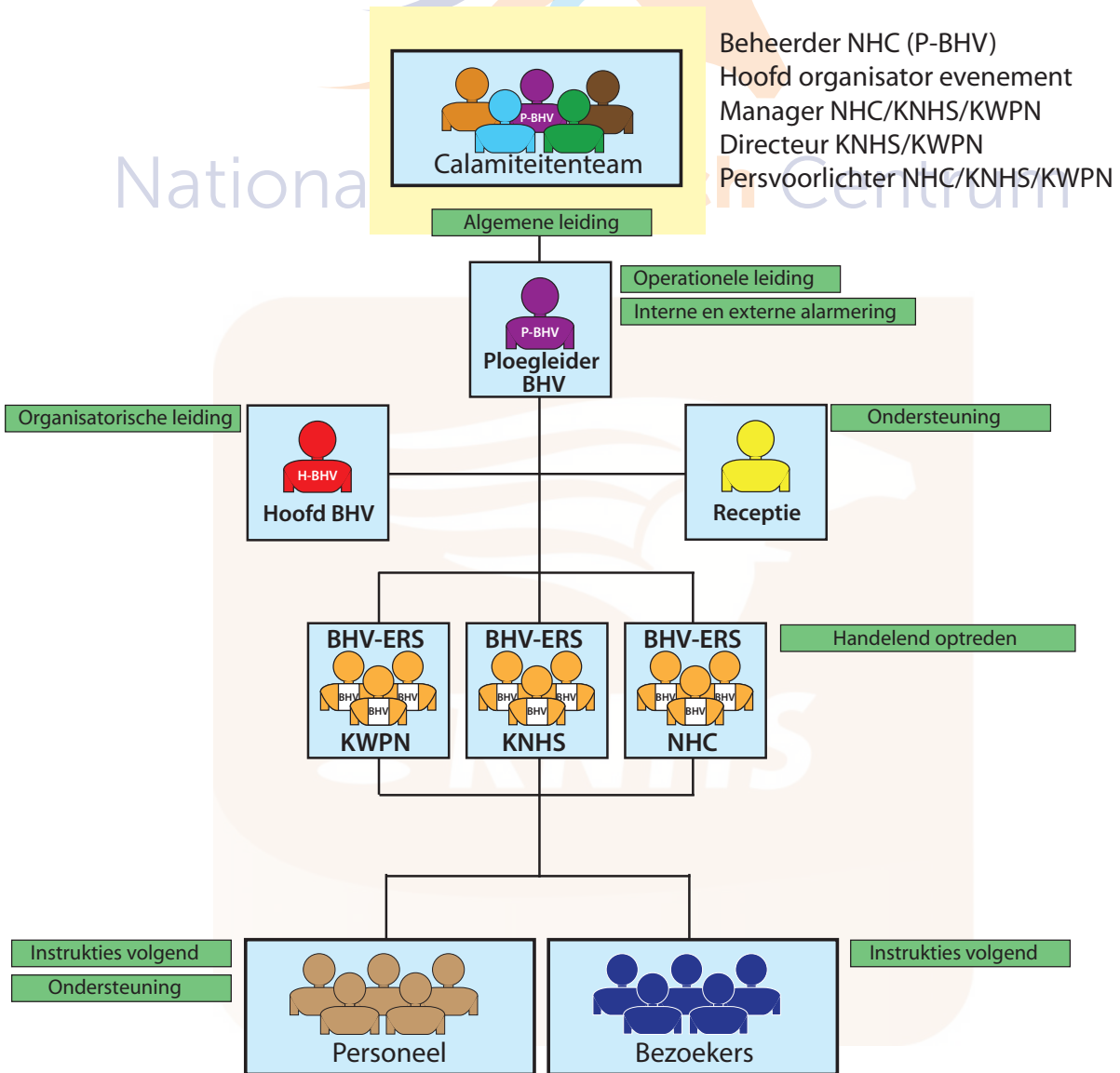
Afhankelijk van de aard en omvang van de calamiteit zijn overige werknemers van het NHC bij de afhandeling en nazorg van de calamiteiten betrokken. De coördinatie van de nazorg aan direct betrokkenen en slachtoffers ligt bij het Calamiteitenteam.

4.1.1. Organisatieschema bij calamiteiten

De organisatie van de bedrijfshulpverlening kan als volgt schematisch worden weergegeven:

BHV organisatie

4.1.2. Namen en bereikbaarheid

Naam	Nummer	Opmerking
Interne alarmering BHV NHC	0577-490000	
Interne alarmering BHV KNHS	333	
KNHS algemeen	0577-408300	
H-BHV NHC	0577-490000	Bob van Asselt
P-BHV NHC	0577-490000	1e BHV ter plaatse
Stalmeester KWPN	06-53136932	Jaco van Weele
Persvoorlichter KNHS		
Persvoorlichter KWPN	06-53500661	Charlotte Dekker
Interne alarmering KWPN	0341-255500	
Receptie KWPN	0341-255500	

Spoed:

Extern alarmnummer	112	Nummer van meldkamer
Ambulance/brandweer/politie	112	

Medegebruikers complex:

Wivaldi		
Routebureau Veluwe		
FNRS	088-02243990	08:30-16:30

Geen Spoed:

Nationaal Hippisch Centrum	0577-490000	
Politie Algemeen	0800-8844	
Gemeente Ermelo	0341-567321	
Inspectie SZW	0800-5151	Arbeidsinspectie
Meldkamer Apeldoorn	055 - 505 33 22 /	055 - 301 29 94
Huisartsenpost Noord-West Veluwe	0900-341 0 341.	Wethouder Jansenlaan 90, Harderwijk
Huisartsenpraktijk v/d Brugge Uddel	0577-401251	
St. Jansdal in Harderwijk	0341-463911	Wethouder Jansenlaan 90, Harderwijk
Milieu-alarmnummer Provincie	026-3599999	
Waterbeheerder Vitens	0900-0650	
Reinigingsbedrijf Vink	0342-406412	
Interpolis Schade	055-5784911	
Storingsdienst gas/electra	0800-9009	
Van de Brink Electro	0577-567321	06-53521337
Van de Brink installaties	0577-401552	06-22995569
Instaan Storing	026-3530975	service@instaan.nl
RSS (riool)	0800-0991313	
Veetransport v/d Kamp	0341-353421	
Veterinair Paardencentrum Kootwijkerbroek	0342-441290	
MPL Barneveld	088 - 2020730	Particuliere Alarmcentrale NHC+KNHS
SMC Tiel	0344-678911	Particuliere Alarmcentrale KWPN

Doormelding branddetectiesysteem:

NHC		KNHS		KWPN	
1. Bob van Asselt	06-11012913	1. Bob van Asselt	06-11012913	Jaco van Weele	06-53136932

4.2. Noodvoorzieningen

4.2.1. Brandmeldcentrale

Een brand kan automatisch worden gemeld middels het activeren van een automatische rookmelder of het indrukken van een handbrandmelder (in de stallen van KWPN is een automatisch aspiratiedetectiesysteem aangebracht welke tevens een brandmelding kan geven).

Bij het activeren van een rookmelder volgt er melding op de BHV-app van de NHC beheerders en BHV'ers.

Bij een melding via een rookmelder bij KNHS volgt er na 4 minuten een automatische doormelding naar de alarmcentrale van MPL.

Bij een melding via een rookmelder bij KWPN volgt er na 4 minuten een automatische doormelding naar de alarmcentrale van Bos.

Door het indrukken van een handmelder (bij brand of ongeval) in de gebouwen volgt er een doormelding naar de betreffende meldkamer en verschijnt er een melding op de BHV-app van de beheerders en BHV'ers.

Er volgt in beide gevallen in het betreffende gebouw een ontruimingssignaal met uitzondering van de stallen van het KWPN.

Bij een melding via een automatische rookmelder zal de meldkamer tijdens openingstijden direct contact opnemen met het NHC, de KNHS of KWPN voor details. Buiten openingstijden zal contact worden opgenomen met de personen die hiervoor aangemeld zijn via de PAC.

Bij het activeren van een handmelder volgt er het ontruimingsalarm en een melding op de BHV-app van de beheerders en BHV'ers.

Samenvattend bij het activeren van een rookmelder of handbrandmelder:

- doormelding naar meldkamer MPL (KNHS) of Bos (KWPN) (HBM direct, rookmelder na 4 minuten),
- klinken van het ontruimingsalarm, behalve in stallencomplex van KWPN i.v.m. mogelijke schrikreacties van paarden.
- lift naar de begane grond,
- flitslamp aan gevel betreffende gebouw,
- melding op de BHV-app van de beheerders en BHV.

4.2.2. Blusdekens, brandblussers en brandslanghaspels

Op diverse plaatsen in de gebouwen zijn brandslanghaspels en brandblussers geplaatst. Deze zijn (door iedereen) uitsluitend te gebruiken voor het blussen van een beginnende brand.

Alle plaatsen waar zich blusmiddelen bevinden, worden aangegeven door een pictogram.

De locaties van deze middelen worden weergegeven op de plattegronden.

4.2.3. Noodstroom

Bij electriciteitsuitval zal de stroomvoorziening ten behoeve van de noodverlichting worden verzorgd door het inschakelen van een accu.

Voor de juiste locatie, zie plattegrond.

4.2.4. Vluchtwegaanduidingen

Vluchtroutes en (nood)uitgangen staan aangegeven op plattegronden die op strategische plekken in gangen en hallen zijn geplaatst. Deze plattegronden geven ook de plaats van blusmiddelen en eerste hulpvoorzieningen aan en zijn voorzien van instructies "wat te doen..." bij noodgevallen.

Boven de uitgangen en nooduitgangen zijn transparantverlichtingen geplaatst. De verlichte transparantverlichtingen werken of op noodstroom of hebben een eigen accu. De transparantverlichtingen dienen regelmatig op goede werking te worden gecontroleerd en zonodig gerepareerd.

4.2.5. Ontruimingsalarm

Het ontruimingsalarm wordt middels het klinken van de zgn. "Slow Whoop" gegeven (door het indrukken van het ontruimingsalarm). Middels de omroepinstallatie kan een ontruiming eventueel begeleid worden (geluidskamer Amaliahal).

4.2.6. Eerste Hulp voorzieningen en AED

Eerste hulp middelen (EHBO koffer) zijn aanwezig in de gebouwen.

In en rond de gebouwen zijn defibrillatoren (AED) aanwezig.

De locaties hiervan zijn aangegeven op de plattegronden.

De BHV organisatie kan worden opgeroepen door het indrukken van de BHV- alarmknop. Er verschijnt dan een stil alarm via de BHV-app.

4.2.7. Afsluiters

De locaties van de afsluiters van gas, water en elektra staan aangegeven op de veiligheidsplattegronden. De BHV organisatie heeft een sleutel van deze ruimtes.

4.2.8. Veiligheidsplattegronden

Het gebouw en de bedrijfshulpverleningsvoorzieningen zijn in kaart gebracht door middel van een veiligheidsplattegrond. Deze veiligheidsplattegrond is een onderdeel van het bedrijfsnoodplan.

4.2.9. BHV-app en Portofoons

Alarmering geschiedt door een melding op de BHV-app van de beheerders en de aanwezige BHV'ers.

De communicatie tussen de BHV'ers en de leiding vindt plaats middels de aanwezige portofoons.

Bij outdoor-evenementen zullen de BHV'ers een portofoon bij zich dragen. Deze zal te allen tijde in de stand-by positie moeten zijn geschakeld.

4.2.10. Omroepinstallatie

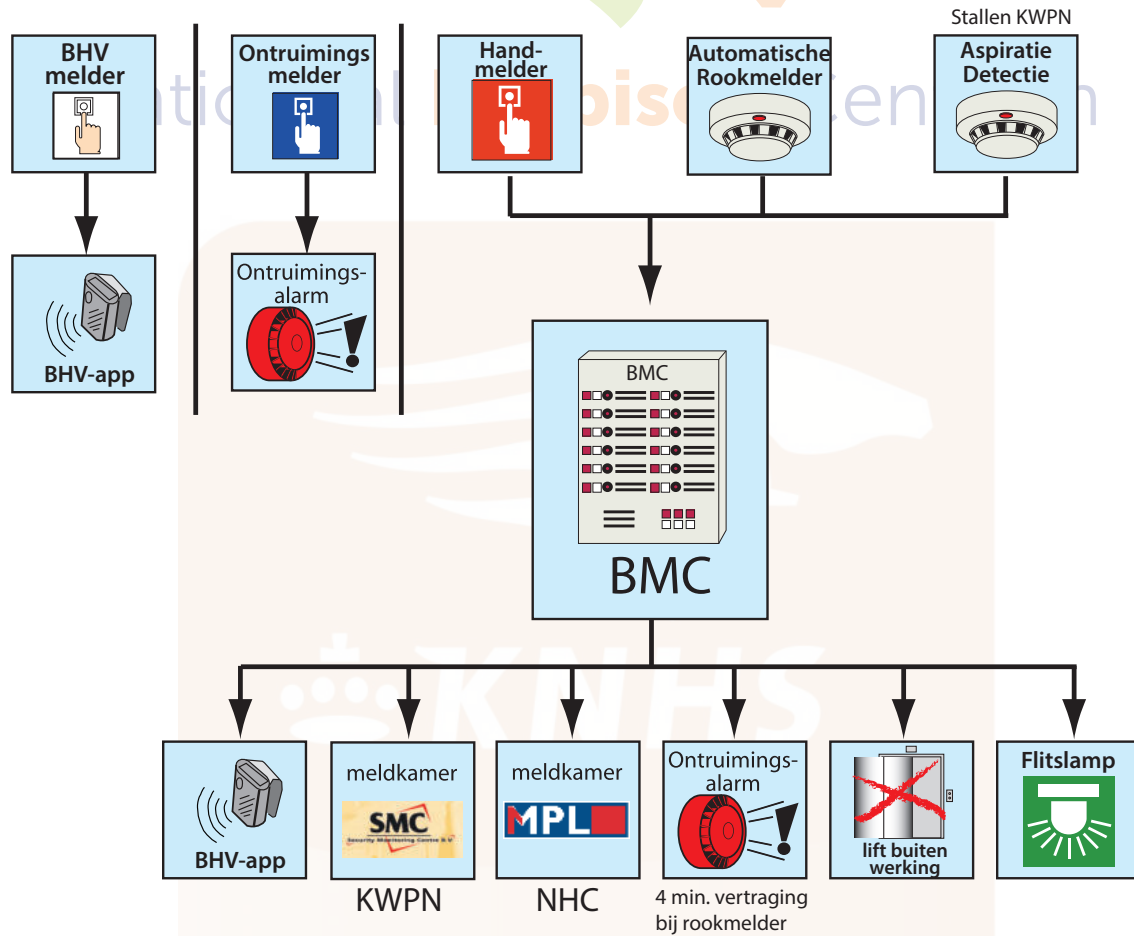
Bij een ontruiming kan de BHV organisatie gebruik maken van de omroepinstallatie. Deze bevindt zich in de jurykamer van de Amaliahal.

Deze omroepinstallatie zal bij outdoor-evenementen worden uitgebreid met luidsprekers in de nabijheid van de terreinen.

Indien door omstandigheden het terrein, of een deel hiervan, moet worden ontruimd, zal dit door gebruik van de omroepinstallatie of megafoon worden medegedeeld aan de bezoekers.

4.2.11. Schematisch overzicht van de melding bij brand, ontruiming, ongeval:

5. Alarmeringsprocedure

5.1. Alarmering intern

Alarmering intern moet telefonisch, via handmelder of mondeling geschieden aan

- P-BHV (Beheerder NHC) of diens plaatsvervanger
- BHV
- Receptie

De BHV organisatie wordt gewaarschuwd:

- middels de BHV-app of door het indrukken van de BHV-alarmknop (stil alarm);
- door het indrukken van een handbrandmelder (slow whoop);
- door het indrukken van een ontruimingsmelder (slow whoop);
- door het telefonisch melden aan de receptie.

Centrale meldpunt BHV

Indien aangegeven zullen de BHV-ers zich moeten melden bij het Centrale Meldpunt. Dit meldpunt bevindt zich bij een brandmelding tijdens kantooruren bij de brandmeldcentrale:

KNHS: buiten bij de receptie van het KNHS kantoor.

KWPN: buiten bij de receptie van het KWPN.

Hier zal P-BHV de bedrijfshulpverleners inlichten en eventuele taken verdelen.

Indien tijdens een outdoor-evenement de BHV-organisatie gewaarschuwd dient te worden, zal dit middels een oproep via de BHV-app zijn. Daarom is het noodzakelijk dat de aanwezige BHV'ers hun telefoon altijd in de stand-by positie hebben staan gedurende het evenement.

5.2. Alarmering extern

De P-BHV of BHV-er bepaalt of de professionele hulpverleningsdiensten gealarmeerd moeten worden.

De P-BHV of BHV-er neemt zelf contact op met de regionale meldkamer om de calamiteit door te geven. Daarna informeert hij de overige hulpverleners.

De melder meldt aan 112:

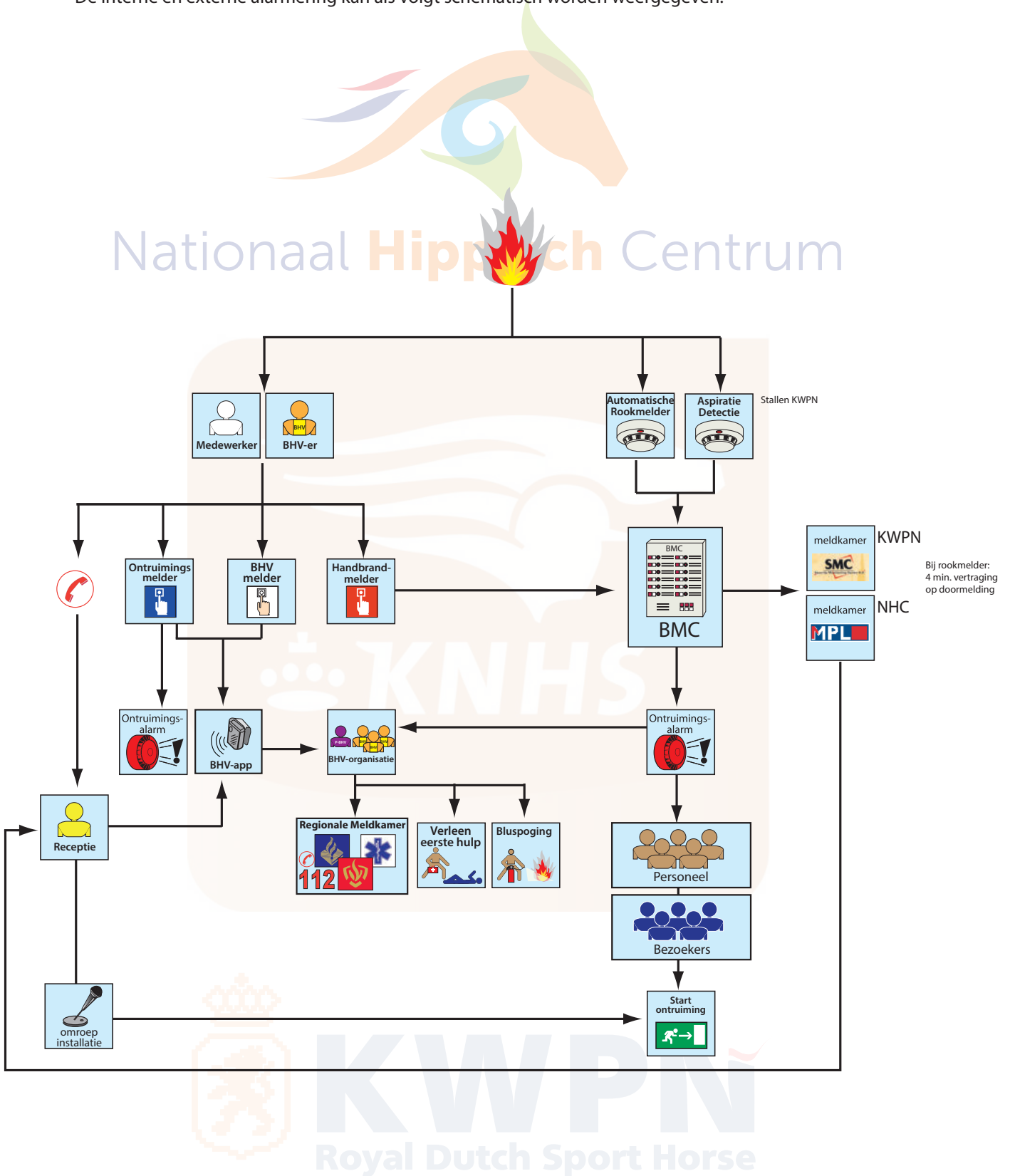
- o Wie hij / zij is;
- o Wie er moet komen: brandweer, politie en/of ambulance;
- o Wat er aan de hand is, of er gewonden zijn etc;
- o Locatie calamiteit. Ingangsnummer en zone van het complex waarmee de hulpdiensten z.s.m. op de juiste locatie kunnen zijn.

Laat na de externe melding altijd iemand naar buiten gaan om de professionele hulpdiensten op te vangen en naar de ongevalsplek of calamiteitsplek te begeleiden.

5.3. Stroomschema alarmering

De interne en externe alarmering kan als volgt schematisch worden weergegeven:

Bij rookmelder:
4 min. vertraging
op doormelding

6. Wijze van ontruimen en ontruimingsorganisatie

6.1. Organisatie

Bij een calamiteit kan het nodig zijn om de gebouwen geheel of gedeeltelijk te ontruimen. De ontruimingsorganisatie wordt gevormd door de bedrijfshulpverleningsorganisatie.

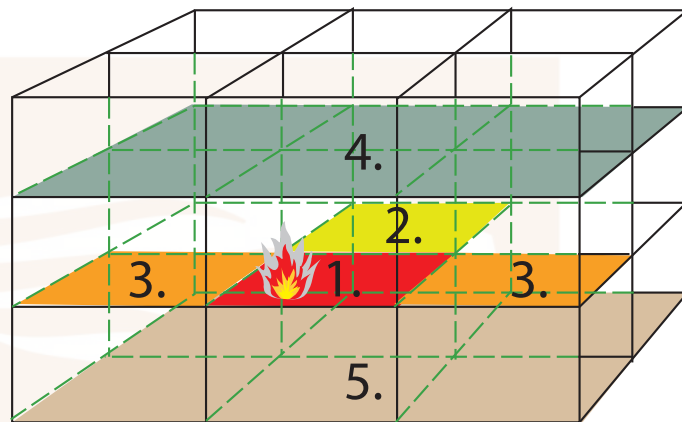
De Ploegleider BHV geeft operationeel leiding aan de bedrijfshulpverlening, verzamelt informatie en draagt dit over aan de bevelvoerder van de brandweer zodra deze arriveert.

6.2. Wijze van ontruimen van een gebouw

De volgorde van de te ontruimen gebouwen of gebouwgedeelten wordt door de operationeel leidinggevende bepaald waarbij die personen die het grootste gevaar lopen het eerste ontruimd worden. Indien dit veilig kan, zorgen de bedrijfshulpverleners voor een eventuele nacontrole van de gebouwgedeelten.

Nacontrole:

1. Eerst de ruimte waar het brandt.
2. Daarna de ruimte(s) ernaast.
3. De ruimte(s) er tegenover.
4. De verdieping(en) erboven.
5. De verdieping(en) eronder

6.2. Wijze van ontruimen van het terrein

Bij een ontruiming van het terrein zullen de BHV'ers erop moeten letten dat:

1. aanrijroutes direct vrijgemaakt worden;
2. de aanrijroutes van de hulpdiensten altijd vrij van obstakels blijven;
3. de bezoekers via de aangegeven routes naar de parkeerplaatsen worden geleid;
4. de paarden via de aangegeven routes naar de opvangpunten of parkeerplaatsen worden geleid;
5. de bezoekers de juiste richting volgen bij het verlaten van het NHC.

6.3. Ontruiming van het terrein (aanwezigen naar de hal(len))

Indien het terrein ontruimd dient te worden, bv vanwege hevig onweer, zal gebruik worden gemaakt van de Amaliahal.

De aanwezige BHV'ers zullen de bezoekers via de aangegeven route naar de hal leiden. Zorg ervoor dat de BHV'ers duidelijk herkenbaar zijn door middel van het gekleurde hesje. Het H-BHV bepaalt in overleg met de directie wanneer het terrein weer voor de bezoekers toegankelijk is.

6.4. Ontruimingsalarm

Iedereen is bevoegd om bij brand een handbrandmelder te activeren. Door het activeren van een handbrandmelder klinkt het ontruimingsalarm in het hele gebouw. De Slow Whoop sirene is het teken om het gebouw te ontruimen.

Ook om andere redenen dan brand kan het nodig zijn een ontruiming te starten. Het ontruimingscommando wordt dan via het indrukken van een ontruimingsmelder of mondeling gegeven.

Alleen de operationeel leidinggevende en overige leden van het calamiteitenteam (directie) zijn bevoegd om mondeling een ontruimingscommando (of opdracht hiertoe) te geven.

Een totaal ontruimingsalarm wordt doorgaans gegeven bij een bommelding.

Indien een van de gebouwen ontruimd dient te worden zal de BHV organisatie gebruik moeten maken van de omroepinstallatie (vooral bij evenementen).

6.5. Vluchtroutes

De locatie beschikt over diverse vluchtroutes. De vluchtroutes staan aangegeven op de vluchtwegplattegronden die op diverse plaatsen in de gebouwen hangen.

6.6. Verzamelpunt bij ontruiming van een gebouw

Bij een ontruiming bevindt het verzamelpunt zich in eerste instantie buiten de gebouwen op het terrein (hoofdtribune) nabij de brasserie bij de Amaliahal. Hier vindt de eerste inventarisatie van bijzonderheden plaats. Indien door bepaalde redenen (rook, explosiegevaar) dit verzamelpunt niet veilig is, wordt door de P-BHV of de leidinggevende BHV-er een alternatief verzamelpunt aangewezen.

Voor een ieder op het verzamelpunt geldt:

- verlaat het verzamelpunt niet voordat u hiertoe toestemming krijgt.
- sta geen pers te woord, dit is een taak van de directie.

6.7. Zone-indeling van het terrein

Het hele terrein van NHC is ingedeeld in gebruikszones. Deze borden staan eveneens op verschillende plaatsen op het centrum.

1. Parkeergelegenheden
2. 't Proathuus (verzamelgebouw)
3. Indoor faciliteiten en de stallen
4. Brasserie en vergaderruimten
5. Kantoren en vergaderruimten
6. KWPN
7. Outdoor faciliteiten

Nationaal Hippiësch Centrum

Plattegrond NHC Nationaal Hippiësch Centrum

Faciliteiten

- Restaurant
- Vergaderzaal
- AED
- EHBO
- Verzamelplaats
- MV parkeerplaats
- Fietserstalling
- Opleidingspunt
- Uitstort chemische toilet
- Toilettenverzorging
- Douche
- Algemeen nummer NHC: 0577-490 000

ZONE 1

Parkeren

- Bezoekers Nationaal Hippiësch Centrum
- KWPN en NHC Proathuus
- Bezoekers KWPN
- Bezoekers KNHS
- Medewerkers kantoren en Nationaal Hippiësch Centrum
- Evenementen (perceel A, B, C, D, E, G & H)
- Opleidingspunt

ZONE 4

Brasserie de Ruif en vergaderen

- De Ruif
- Zenith
- Marcroix
- Wedstrijdsecretariaat
- FNRS (Federatie van Nederlandse Ruitersporters)
- Kantoor NHC
- De Sjiem
- PIP
- Parkeren

ZONE 6

KWPN

- Receptie KWPN
- Kantoor KWPN
- Vergaderzaal KWPN
- Willem-Alexanderhal
- Stallen KWPN
- Medewerkers
- Bezoekers KWPN

ZONE 2

Bedrijfsverzamelgebouw 't Proathuus

- London
- Parzival
- Palédo
- Ratina Z
- Libero H
- Uniek
- Oregon
- Mambo
- Vedet PB

ZONE 5

Kantoren en vergaderen

- Receptie KNHS
- KNHS (zittingen Federatie Nederlandse Sportbeoefenaars)
- ORLN (zittingen Ruiters Unie Nederland)
- SRP (Nationaal Team)
- SVP (Stichting Vrijge Postilionarij)
- KPW (Kampioenschap van Nederland)
- Beauville
- Rumour Has It
- Egano
- Bonfire
- Salinero
- Top Gun
- Bahlus
- Verdi
- Bubalu
- Don VHP
- Silver Piece

ZONE 7

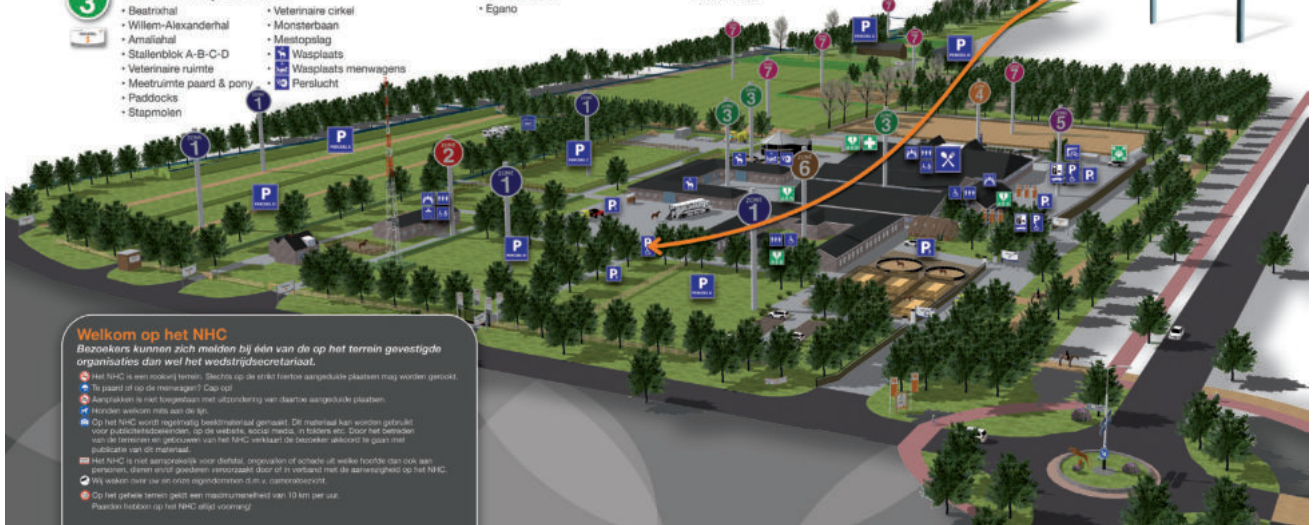
Outdoor facility

- Hoofdtrein 1
- Hoofdtrein 2
- Hoofdtrekbune
- Outdooropstap 20 x 60 meter
- Wedstrijdterrein gras
- Outdooropstap 22 x 100 meter
- Parkeren

ZONE 3

Indoor facility en stallen

- Beatrixhal
- Willem-Alexanderhal
- Amalajah
- Stallenblok A-B-C-D
- Veterinaire ruimte
- Meestruimte paard & pony
- Paaddock
- Stapmolen
- Veterinaire cirkel
- Monsterbaan
- Meestopslag
- Wasplaats
- Wasplaats menwagens
- Perelucht

Welkom op het NHC

Bezoekers kunnen zich melden bij één van de op het terrein gevestigde organisaties dan wel het wedstrijdsecretariaat.

- Het NHC is een rooierterrein. Slechts op de erkel treft u toegelaten plaatsen mag worden geroeid.
- In paard of op de menagerie? Oop oop!
- Bewaken de ruiters en fietsers met uitzondering van daarvoor aangewezen plaatsen.
- Kinderen alleen met een ouder.
- Op het NHC wordt regelmatig beekwateraal gemaakt. Dit materiaal kan worden gebruikt voor andere doeleinden, op de website, social media, in boeken etc. Door het bewerken van de beelden en geluiden van het NHC verklaart de bezoeker afdoende te gaan met publicatie van de materialen.
- Het NHC is niet aansprakelijk voor diefstal, opvallende of andere uit welke hoofde dan ook aan personen, dieren en/of goederen veroorzaakt door of in verband met de aanwezigheid op het NHC.
- Het veld is overal te zien op de website van de organisatie.
- Op het gehele terrein geldt een maximumsnelheid van 10 km per uur.
- Paardrijders op het NHC altijd voorzichtig!

Royal Dutch Sport Horse

6.8. Media

Indien de pers zich meldt met vragen betreffende een calamiteit wordt deze doorverwezen naar de persvoorlichter van KNHS en KWPN. Alleen deze verstrekt in eerste instantie voorlichting aan de pers.

6.9. Ontruimingsinstructie

Specifieke ontruimingsinstructies voor de bedrijfshulpverlening staan beschreven in de volgende hoofdstukken.

6.10. Aanwezigheidsregistratie

Medewerkers worden op het verzamelpunt gevraagd zich te melden bij de Bedrijfshulpverlening. Pas indien er vermisten zijn, kan een nacontrole overwogen worden. Niet controleerbare gebouwgedeelten en andere bijzonderheden zullen worden overgedragen aan de professionele hulpverleners.

6.11. Einde calamiteit

Na een calamiteit bepaalt de leiding van de professionele hulpverlening (bevelvoerder brandweer, politie) wanneer de normale werkzaamheden weer kunnen worden hervat. Mogelijk moeten medewerkers worden ingezet om de situatie te herstellen.

6.12. Nazorg

Het Calamiteitenteam van het NHC coördineert de mogelijk te nemen acties bij het verzorgen van nazorg aan medewerkers.

De P-BHV draagt zorg voor het invullen van de nodige formulieren, zoals het Ongevallenregistratieformulier. Tevens vermeldt hij de gegevens in het logboek.

6.13. Meldingen

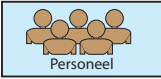
Arbeidsongevallen en milieucalamiteiten dienen zo spoedig mogelijk gemeld te worden bij de desbetreffende instanties (wettelijke verplichting).

Zie site arbeidsinspectie: www.inspectieszw.nl

De arbeidsinspectie wordt ingeschakeld door het crisisteam.

Er is sprake van een meldingsplichtig arbeidsongeval als het slachtoffer aan de gevolgen overlijdt, blijvend letsel oploopt, of in een ziekenhuis moet worden opgenomen. Onder 'blijvend letsel' wordt onder andere verstaan: amputatie, blindheid, of chronische lichamelijke of psychische/traumatische klachten. Onder 'ziekenhuisopname' wordt verstaan dat een slachtoffer in een ziekenhuis wordt opgenomen. Poliklinische behandeling wordt dus niet als ziekenhuisopname beschouwd.

7. Algemene instructies medewerkers

Het voorkomen en bestrijden van calamiteiten is een zaak die in beginsel iedereen aangaat. Veel onveilige situaties kunnen met gezond verstand veelal voorkomen worden.

De aanwezigheid van een bedrijfshulpverleningsorganisatie ontslaat niemand van de eigen verplichting potentieel onveilige situaties te voorkomen en in geval van nood eerste bijstand te verlenen.

Het is een ieder's verantwoordelijkheid om:

- zoveel mogelijk potentieel onveilige situaties te voorkomen;
- voorzorgsmaatregelen te treffen indien de kans bestaat op een onveilige situatie;
- bij noodsituaties eerste bijstand te verlenen;
- de algemene instructies op te volgen;
- zorg te dragen voor de veiligheid van zijn gasten en bezoekers.
- geen eigendommen mee te nemen bij een ontruiming, m.u.v. een ontruiming bij bommelding.

Aanwezigheidsregistratie

Op het gehele NHC wordt geen aanwezigheidsregistratie van medewerkers uitgevoerd. Dit geldt voor zowel kantoordagen als event dagen. Als het ontruimingssignaal klinkt, volgt iedereen het calamiteitenplan op en verlaat men direct het pand en verzamelen nabij de tribune bij het hoofdterrein op de aangeduide verzamelplek. De opgeroepen BHV checkt (met inachtnaam van de eigen veiligheid) het pand op aanwezigheid van achtergebleven medewerkers en bezoekers en ontruimd waar nodig conform BHV instructie.

Preventieve instructies

Informatief

Stel U op de hoogte van:

- de route van de vluchtwegen;
- de plaats, soort en de bediening van de blusapparatuur;
- de plaats en soort van de eerste hulp voorzieningen;
- wat bij calamiteiten van u verwacht wordt;
- de locatie van het verzamelpunt;
- de locaties van de technische voorzieningen;
- de locaties van de afsluiters.

Acties

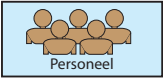
Informeert direct de P-BHV of een BHV'er bij:

- (kans op) ongevallen;
- (kans op) brand.
- (kans op) milieucalamiteiten.

Verwijder indien mogelijk de oorzaak.

Informeert direct de P-BHV of een BHV'er indien u:

- merkt dat er ergens iets gebrand of gesmeuld heeft;
- defecten en onregelmatigheden betreffende de brandblusvoorzieningen, eerste hulpvoorzieningen en vluchtwegen opmerkt;
- gebruik heeft gemaakt van de eerste hulp zodat de voorzieningen weer aangevuld kunnen worden.

Verboden

Het is verboden:

- doorgangen en vluchtwegen te blokkeren;
- de zichtbaarheid of bruikbaarheid van verbandkoffers en brandblusapparatuur te belemmeren;
- binnen het terrein en in de gebouwen te roken (alleen toegestaan op de aangegeven plaatsen).

Instructies

Op de volgende pagina's staan uw instructies per calamiteit uitgewerkt.

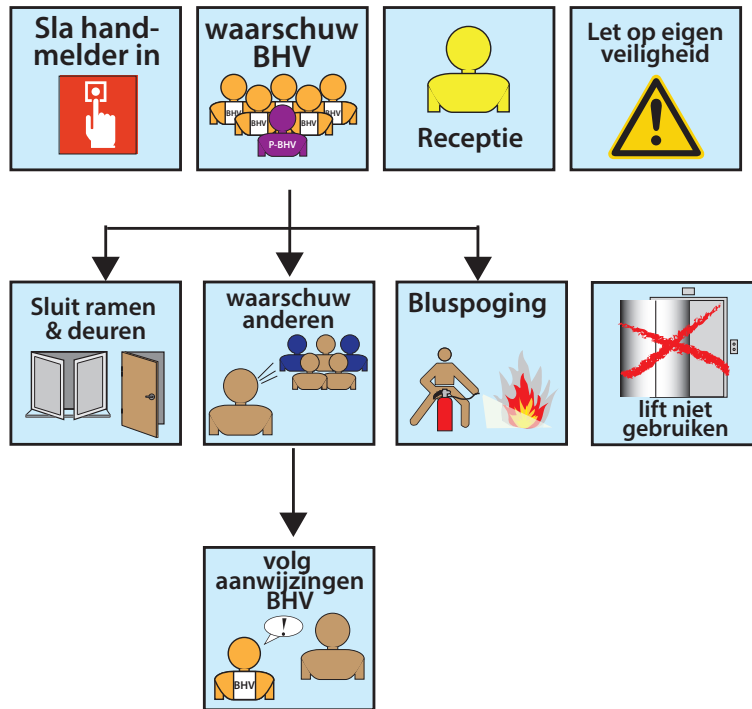
De instructies gaan uit van de in alle redelijkheid meest te verwachten scenario's. Vanwege de aard van de calamiteiten valt het niet uit te sluiten dat de werkelijkheid enigszins hiervan kan afwijken. In dit geval dienen deze instructies als richtlijnen waarbij u deze in samenwerking met de bedrijfshulpverleners verder zal moeten aanvullen en/of aanpassen naar eigen inzicht.

instructies bij brand

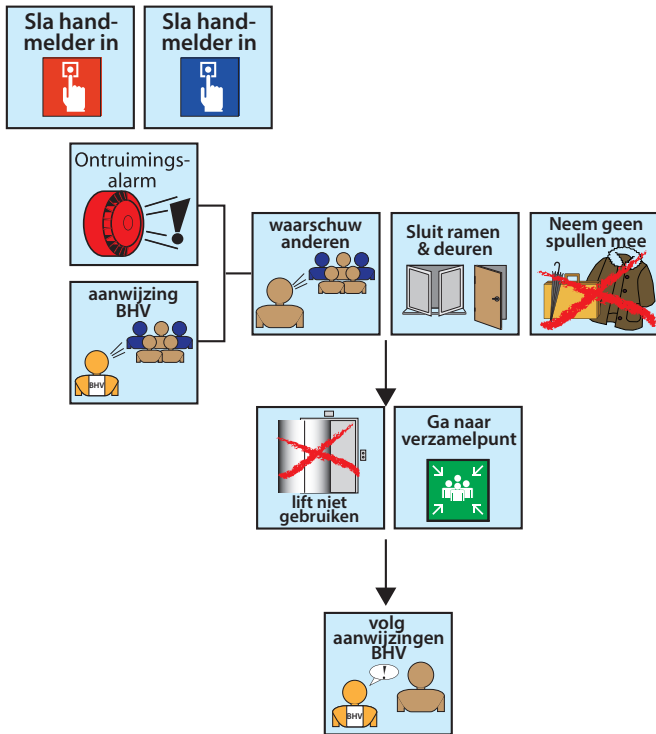
Algemene alarmering:
0577-490000

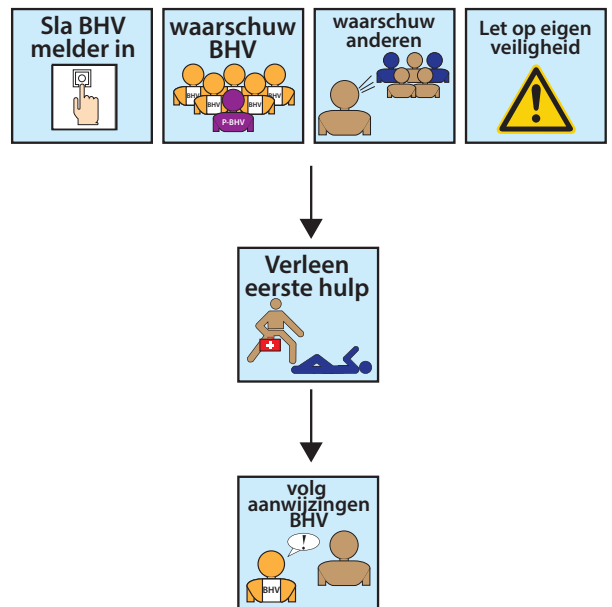
instructies bij ontruiming

instructies bij ongeval

Activeer
handmelder BHV

Medewerker

Instructiekaart Medewerkers

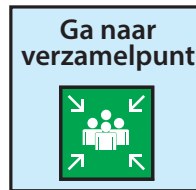
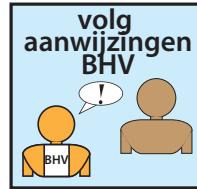

instructies bij bommelding

Algemene alarmering:
0577-490000

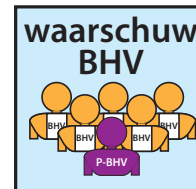
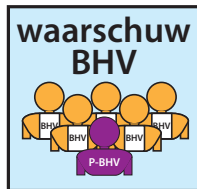
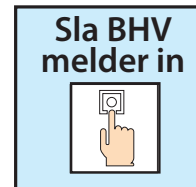
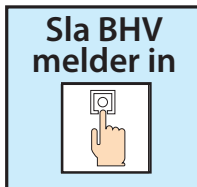
Activeer handmelder BHV bij receptie

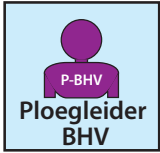
instructies bij losbreken paard

instructies bij agressie

Instructiekaart Medewerkers

8. Instructies Ploegleider Bedrijfs hulpverlening (P-BHV)

Algemeen

De Ploegleider BHV is de Bedrijfsleider NHC of bij zijn/haar afwezigheid de BHV-er die als eerste ter plaatse van de calamiteit/ongeval is. Voor deze opzet is gekozen omdat een ploegleider niet altijd direct aanwezig is vanwege de roosterindeling en de uitgebreidheid van het terrein. Door de eerste BHV-er ter plaatse als ploegleider te laten functioneren zal de hulpverlening sneller op gang komen.

Herkenbaarheid

Draag bij een ontruiming uw gekleurde hesje waardoor u herkenbaar bent als hulpverlener.

Bereikbaarheid

Om uw bereikbaarheid te waarborgen bent u bereikbaar via uw telefoon met BHV-app. Bij calamiteiten bent u onderling bereikbaar via de portofoon.

Taken

U bent verantwoordelijk voor de interne- en externe alarmering bij een calamiteit en hebt de operationele leiding bij noodgevallen.

Taken P-BHV :

U heeft na een melding de volgende coördinerende taken:

- Het gaan naar de plaats van de calamiteit en zich laten informeren over de aard en omvang van de calamiteit.
- Het nemen van beslissingen, afhankelijk van de calamiteit: het coördineren van de te nemen maatregelen en het afstemmen van de te verrichten werkzaamheden.
- Het zorg dragen voor de interne en externe waarschuwing, melding en alarmering (zie alarmeringsplan). Het indien nodig waarschuwen van de overheidsalarmcentrale 112.
- Het (door BHV-ers) verlenen van de noodzakelijke eerste hulp.
- Het (door BHV-ers laten) bestrijden van een beginnende brand.
- Het d.m.v. de omroepinstallatie mededelen welk gebouw(gedeelte) moet worden ontruimd.
- Het beslissen over de omvang van de ontruiming (geheel of gedeeltelijk) en het coördineren van de ontruiming (zie ontruimingsplan).
- Het (door BHV-ers doen laten) begeleiden van niet-zelfredzame personen tijdens ontruiming.
- Het (doen laten) opvangen en informeren van de hulpverleningsdiensten. De hulpdiensten (brandweer, politie, ambulance) worden bij de toegang opgevangen door een BHVer of een door hem/haar aangewezen persoon.
- Het overdragen van de leiding aan de hulpverleningsdiensten.
- Het verwerken van incidentgegevens (na beëindiging calamiteit).
- Het laten uitprinten van de aanwezigen controlelijst.

Bij kleine hulpverleningen heeft de P-BHV ook uitvoerende taken.

Instructiekaarten

Op de volgende pagina's staan uw instructies per calamiteit uitgewerkt.

De instructies gaan uit van de in alle redelijkheid meest te verwachten scenario's. Vanwege de aard van de calamiteiten valt het niet uit te sluiten dat de werkelijkheid enigszins hiervan kan afwijken. In dit geval dienen deze instructies als richtlijnen waarbij u deze zult moeten aanvullen.

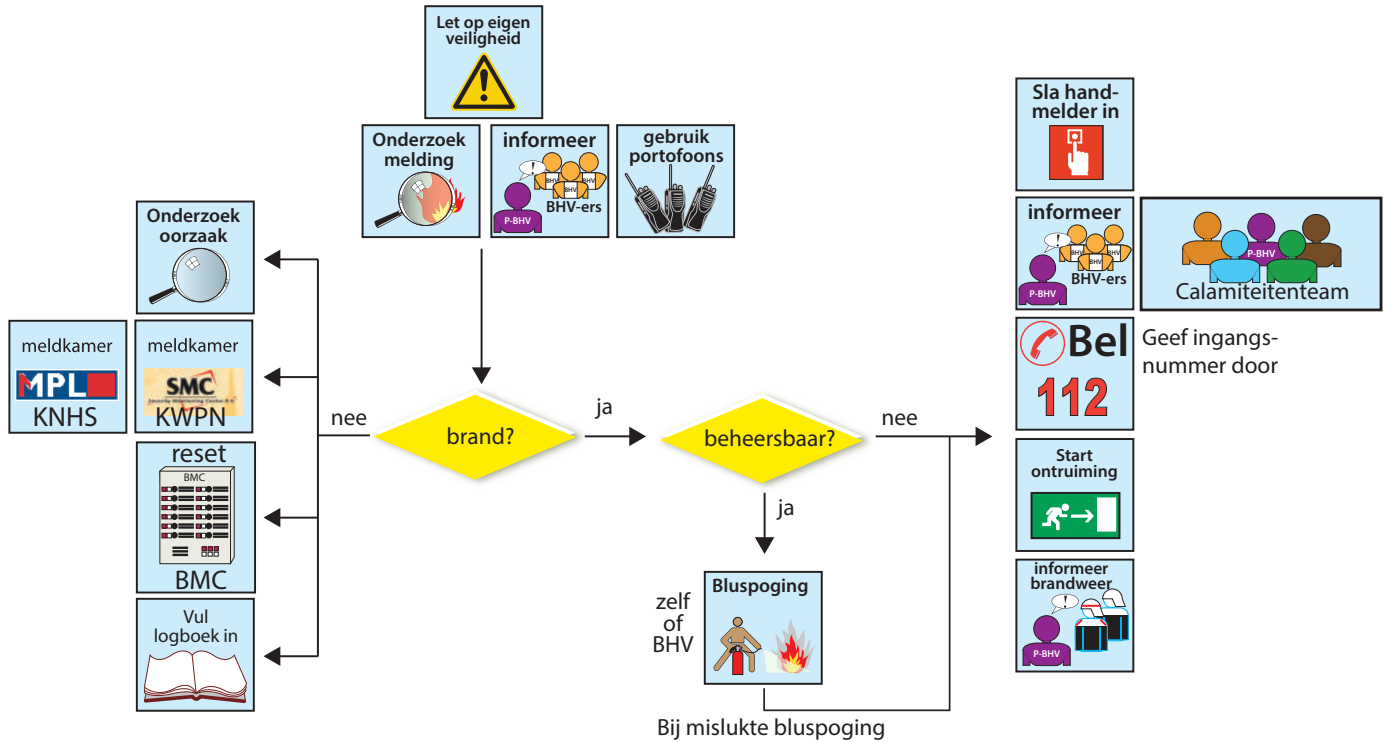

instructies bij brand

Algemene alarmering:
0577-490000

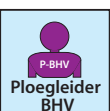
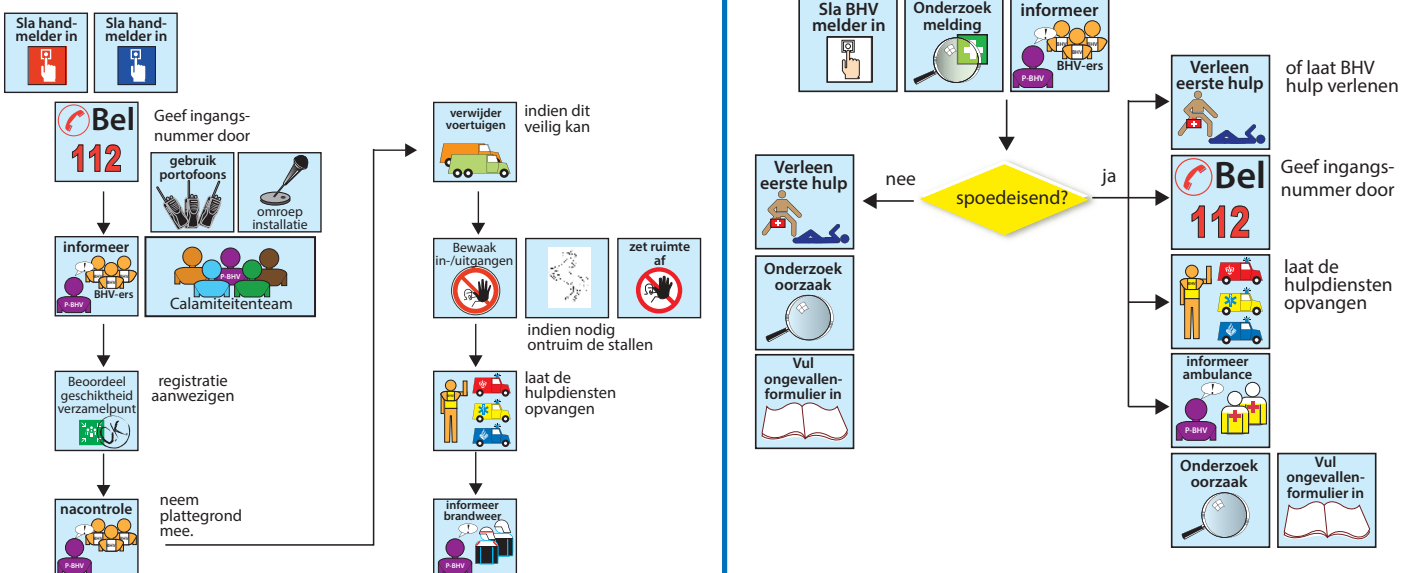
1e BHV-er ter plaatse

instructies bij ontruiming

instructies bij ongeval

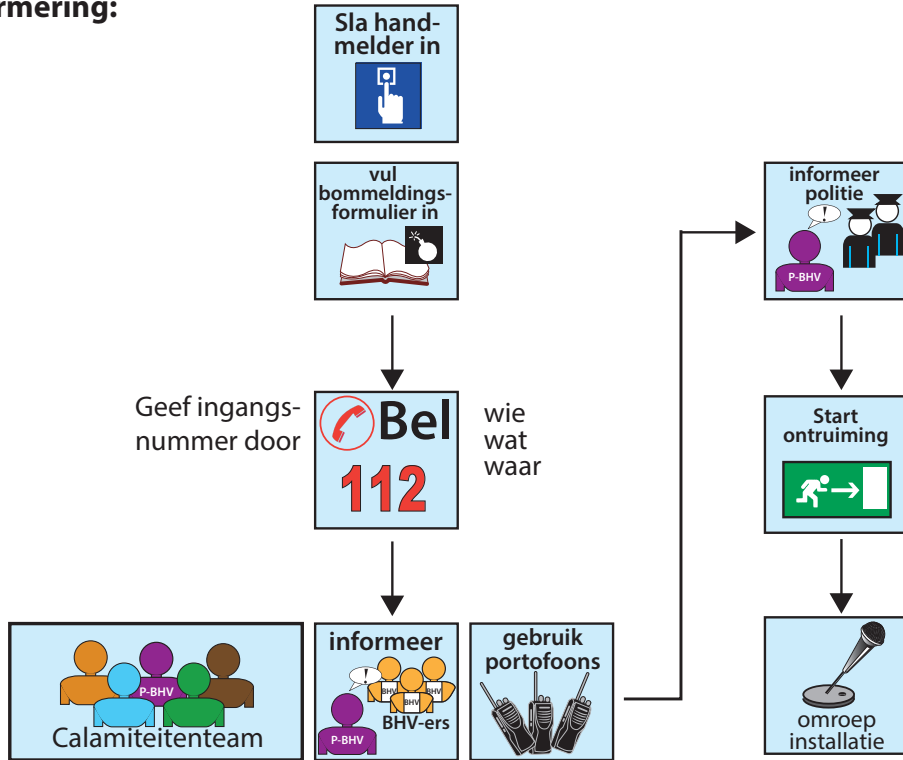
Instructiekaart P-BHV

instructies bij bommelding

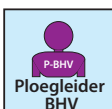
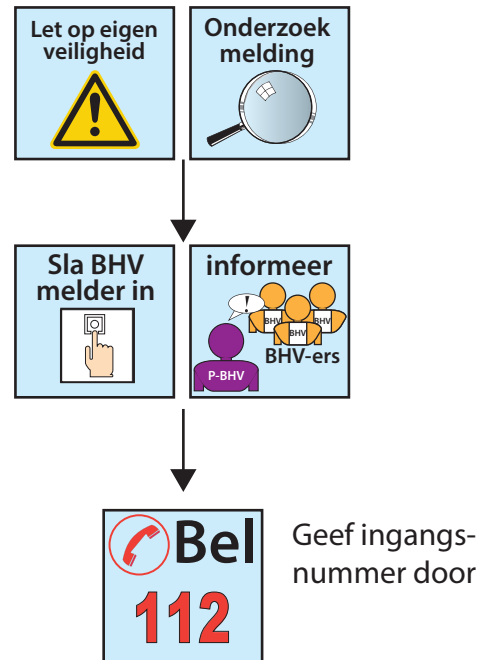
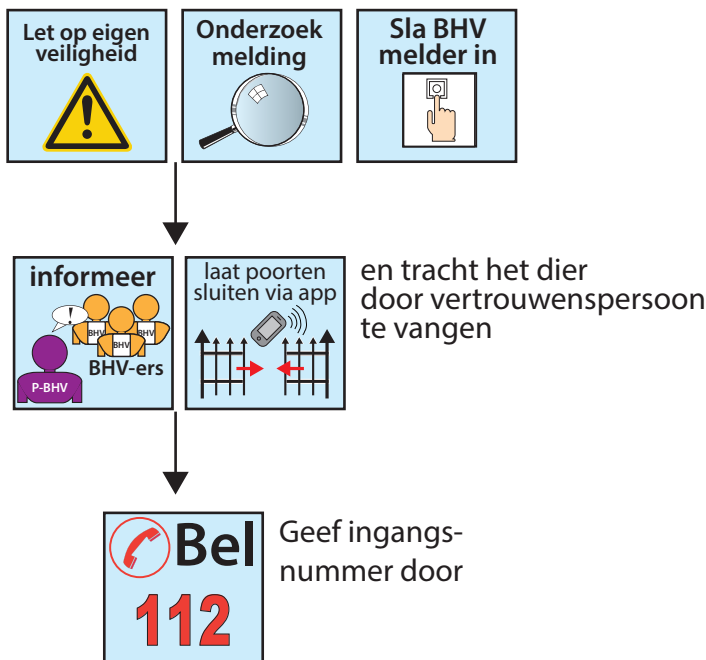
Algemene alarmering:
0577-490000

instructies bij losbreken paard

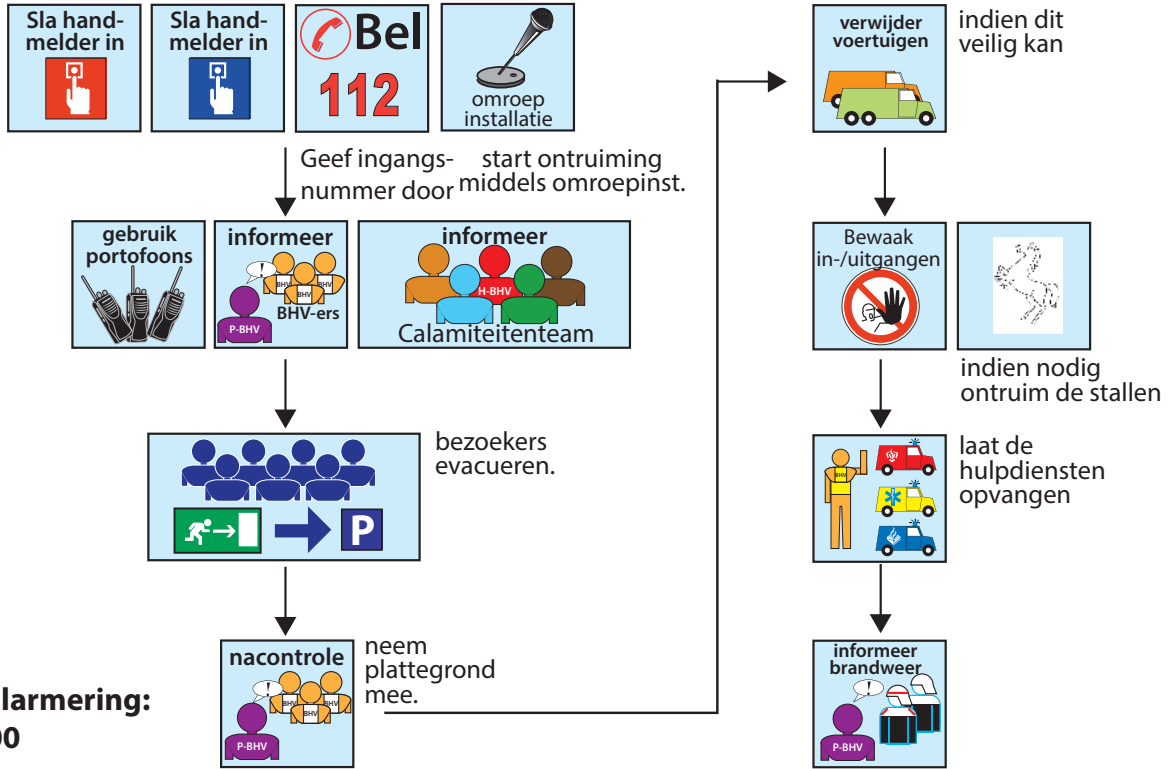
instructies bij agressie

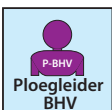
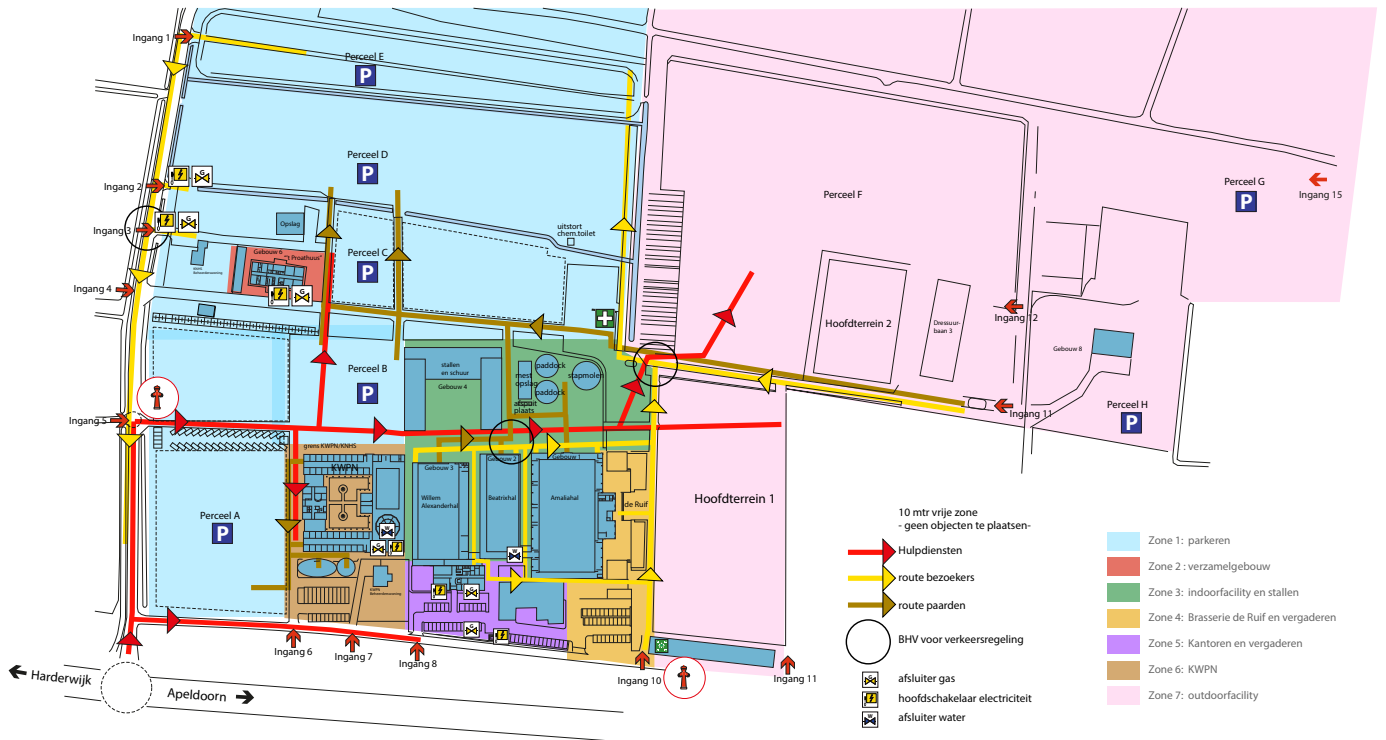
Instructiekaart P-BHV

instructies bij ontruiming van het terrein

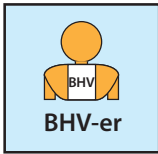

Plattegrond NHC

Instructiekaart P-BHV

9. Instructies Bedrijfs hulpverlener

Algemeen

Herkenbaarheid

De eertse BHV-er ter plaatse van het ongeval is de P-BHV (Ploegleider BHV). Zie hiervoor de instructiekaarten van de P-BHV.

Draag bij een ontruiming uw gekleurde hesje waardoor u herkenbaar bent als hulpverlener.

Bereikbaarheid

Om uw bereikbaarheid te waarborgen bent u bereikbaar via uw telefoon met BHV-appr. Bij calamiteiten gebruikt u uw portofoon.

Taken

Het is uw taak om bij calamiteiten adequaat op te treden.

- Het verlenen van de noodzakelijke eerste hulp.
- Het bestrijden van beginnende brand.
- Het begeleiden van niet-zelfredzame personen tijdens ontruiming.
- Het ondersteunen bij een ontruiming van de stallen.

Tevens heeft u de taak om toezicht te houden op voorzieningen en middelen zoals het toegankelijk houden van vluchtroutes/deuren en het waarborgen van goede zichtbaarheid en bruikbaarheid van verbandkoffers en brandblusapparatuur.

Instructiekaarten

Op de volgende pagina's staan uw instructies per calamiteit uitgewerkt. Deze instructies zijn zo opgesteld dat u ze eenvoudig uit het plan kunt nemen zodat u ze bij een calamiteit gemakkelijk kunt raadplegen.

De instructies gaan uit van de in alle redelijkheid meest te verwachten scenario's. Vanwege de aard van de calamiteiten valt het niet uit te sluiten dat de werkelijkheid enigszins hiervan kan afwijken. In dit geval dienen deze instructies als richtlijnen waarbij u deze eventueel in samenwerking met het H-BHV/P-BHV verder zal moeten aanvullen en/of aanpassen naar eigen inzicht.

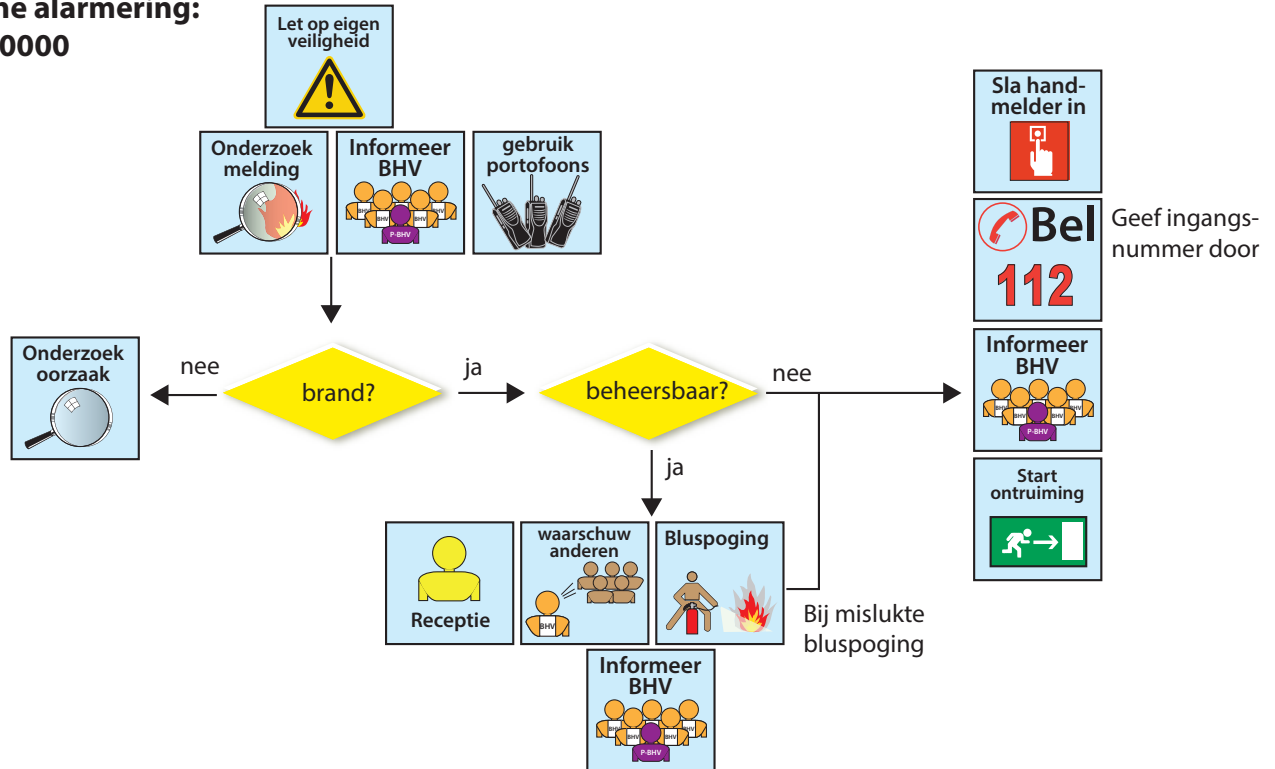

instructies bij brand

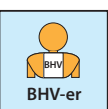
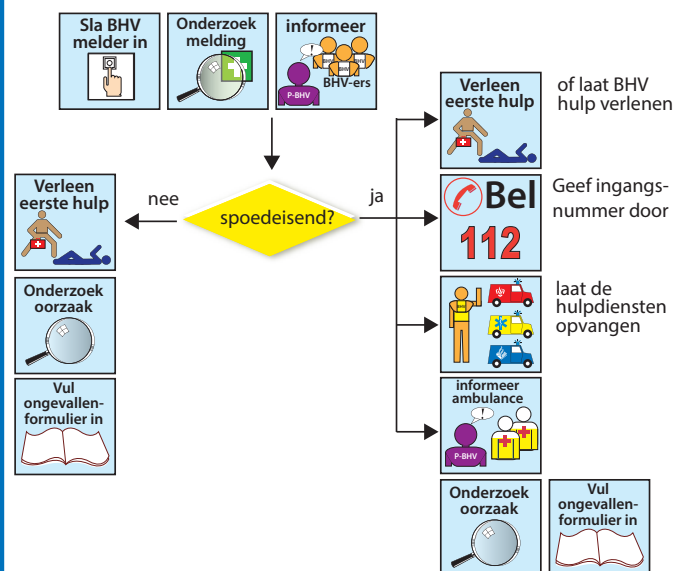
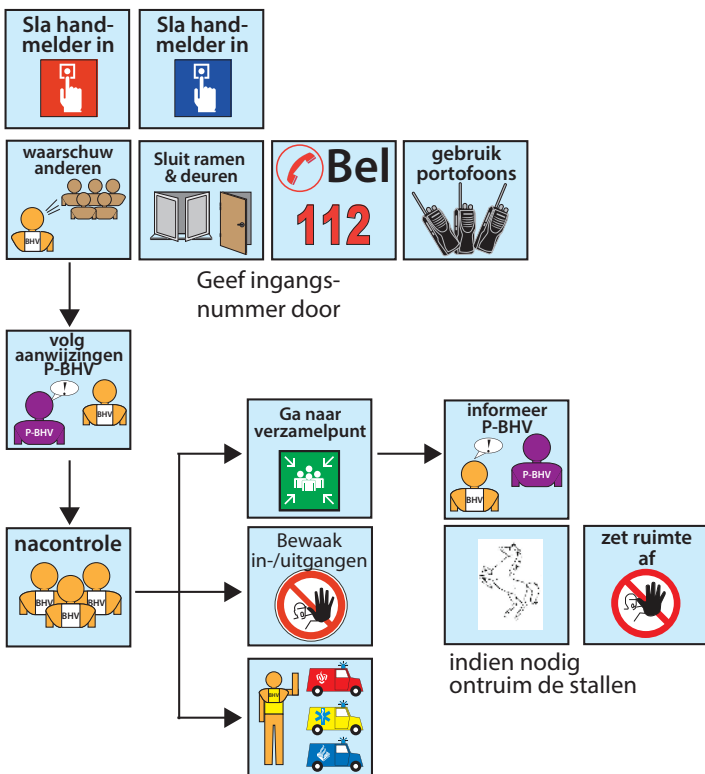
Algemene alarmering:
0577-490000

instructies bij ontruiming

instructies bij ongeval

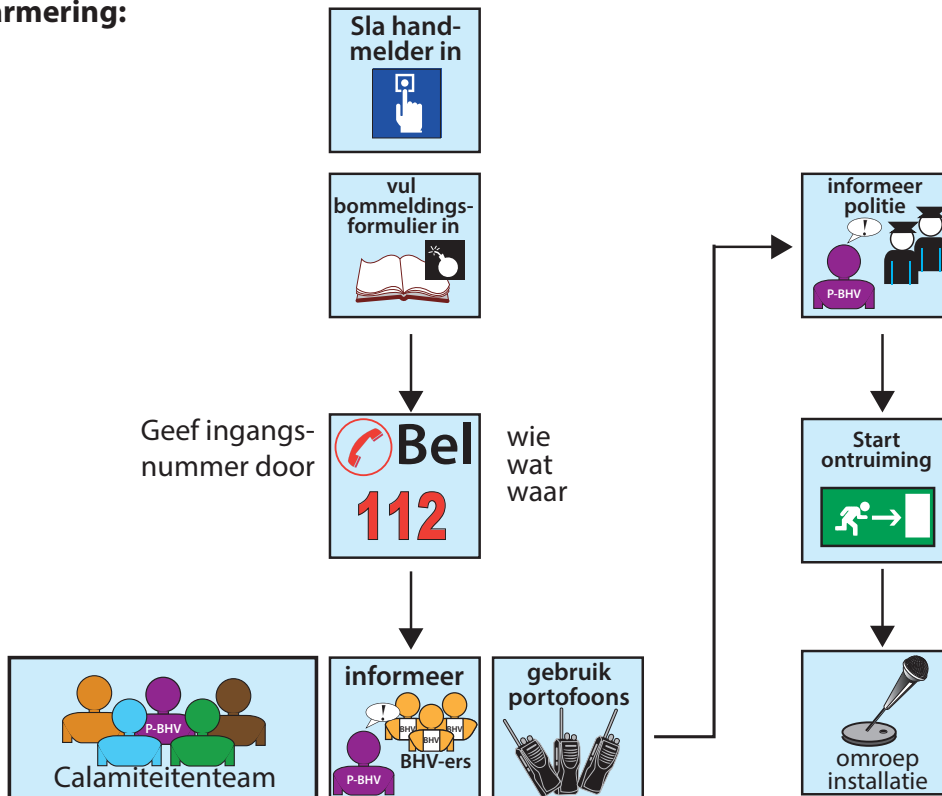

instructies bij bommelding

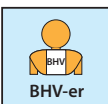
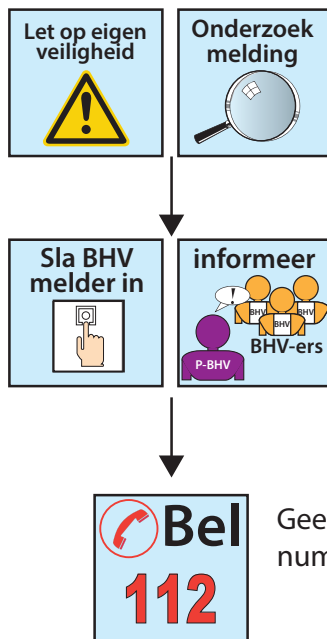
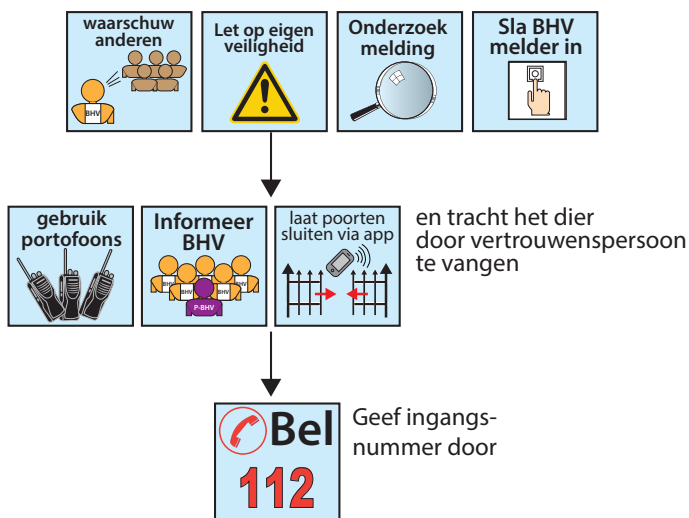
Algemene alarmering:
0577-490000

instructies bij losbreken paard

instructies bij agressie

instructies bij ontruiming van het terrein

Sla hand-melder in

Sla hand-melder in

gebruik portofoons

Bel 112

Geef ingangsnummer door

**Algemene alarmering:
0577-490000**

volg aanwijzingen P-BHV

bezoekers evacueren.

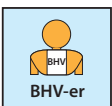
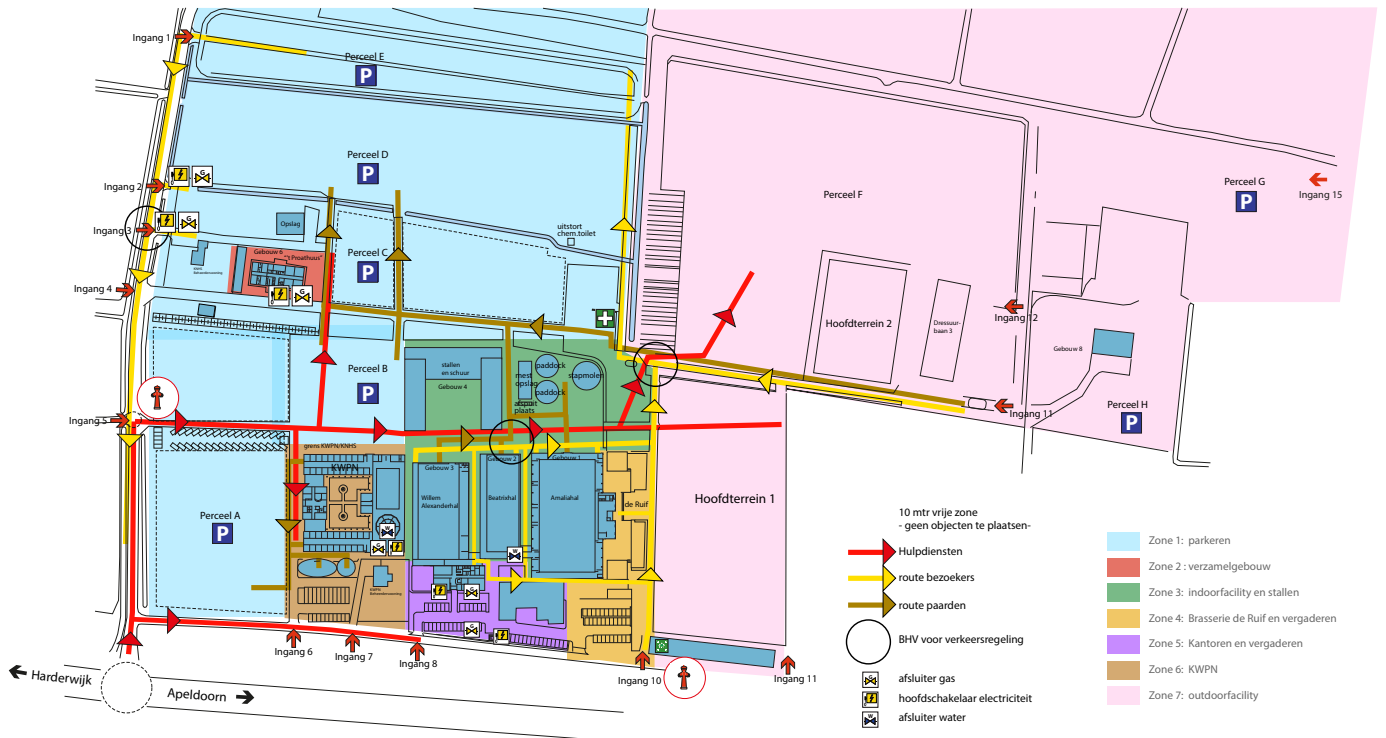
informeer P-BHV

zet ruimte af

Bewaak in-/uitgangen

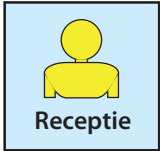
indien nodig ontruim de stallen

Plattegrond NHC

Instructiekaart Bedrijfs hulpverleners

10. Instructies Receptie

Taken

Op het moment van een calamiteit (brand, ongeval, ontruiming, bommelding, ordeverstoring) dienen alle normale telefoongesprekken onmiddellijk beëindigd te worden. De BHV-organisatie kunt u alarmeren middels een oproep via de BHV-app of de diverse handmelders.

Opgemerkte of aangetroffen bijzonderheden geeft u door aan een bedrijfshulpverlener of aan de Ploegleider-BHV. U blijft bereikbaar.

Instructiekaarten Hippiisch Centrum

Op de volgende pagina's staan uw instructies per calamiteit uitgewerkt.

De instructies gaan uit van de in alle redelijkheid meest te verwachten scenario's. Vanwege de aard van de calamiteiten valt het niet uit te sluiten dat de werkelijkheid enigszins hiervan kan afwijken. In dit geval dienen deze instructies als richtlijnen waarbij u deze in samenwerking met het H- BHV/P-BHV verder zal moeten aanvullen en/of aanpassen.

instructies bij brand

Sla hand-
melder in

Sla hand-
melder in

waarschuw
BHV

Blijf bereikbaar

volg
aanwijzingen
BHV

instructies bij ontruiming

instructies bij ongeval

Sla hand-
melder in

Sla hand-
melder in

Let op eigen
veiligheid

Informeer
BHV

Bel
112

in opdracht
BHV
Geef ingangs-
nummer door

Sla BHV
melder in

Let op eigen
veiligheid

Informeer
BHV

Verleen
eerste hulp

volg
aanwijzingen
BHV

Bel
112

in opdracht
BHV
Geef ingangs-
nummer door

Instructiekaart Receptie

instructies bij bommelding

**Sla hand-
melder in**

**volg
aanwijzingen
BHV**

**Ga naar
verzamelpunt**

**Neem spullen
mee**

instructies bij losbreken paard

instructies bij agressie

**Let op eigen
veiligheid**

**Sla BHV
melder in**

**waarschuw
BHV**

**Sla BHV
melder in**

**waarschuw
BHV**

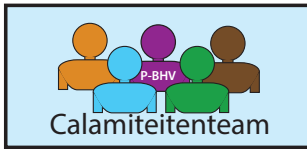
**volg
aanwijzingen
BHV**

Bel 112 in opdracht
BHV
Geef ingangs-
nummer door

**volg
aanwijzingen
BHV**

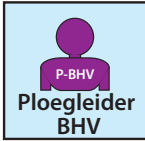
Bel 112 in opdracht
BHV
Geef ingangs-
nummer door

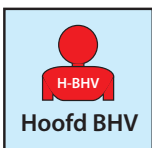
11. Instructies Calamiteitenteam

Ernstige calamiteiten

Bij een calamiteit zal in eerste instantie de P-BHV operationeel leiding geven aan de uitvoerende BHV-ers. Bij grote calamiteiten zal de P-BHV de directie inlichten en zal vervolgens een calamiteitenteam worden samengesteld bestaande uit:

- Bedrijfsleider NHC (P-BHV)
- P-BHV (1e BHV-er ter plaatse van het ongeval)
- Hoofdorganisator evenement
- Manager NHC
- Directeur KNHS
- Directeur KWPN
- Persvoorlichter KNHS

Aanpassen Bedrijfsnoodplan

Veranderende regelgeving, maar ook interne wijzigingen zoals verhuizingen, personele verschuivingen en organisatorische veranderingen vereisen constante aandacht voor het actueel houden van het Bedrijfsnoodplan.

Deze taak ligt bij het H-BHV.

Oefening en voorlichting

Het H-BHV is verantwoordelijk voor oefening van en voorlichting aan de BHV-organisatie.

Ontruimingsoefening

Jaarlijks dient er minimaal één ontruimingsoefening te worden gehouden, waarbij tenminste een gedeelte van het complex moet worden ontruimd. De coördinatie van deze oefening ligt in de handen van het H-BHV.

Voorlichting

Voorlichting aan medewerkers over de van kracht zijnde noodprocedures is de verantwoordelijkheid van het H-BHV/ de P-BHV en de BHV-ers.

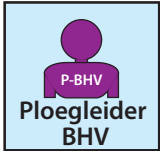
Het H-BHV ziet erop toe dat deze voorlichting wordt uitgevoerd.

Invulling BHV-organisatie

Het H-BHV is verantwoordelijk voor de invulling van de BHV-organisatie.

Veiligheidsmiddelen

De in het pand aanwezige veiligheidsmiddelen worden regelmatig gecontroleerd door de BHV-organisatie.

12. Criteria voor controle van de voorzieningen

Let bij het controleren van de brandslanghaspels op:

- Zijn er slangen uitgedroogd? (vertonen zij barsten of scheuren?)
- Lekken er slangen?
- Staat er water in de slangen? (aanbevolen)
- Staan de slangen onder druk? (niet aanbevolen)
- Zijn de hoofdafsluiters afgesloten?
- Vertonen brandslanghaspels uiterlijke vervorming of beschadiging of afbladderende verf?
- Zijn de brandslanghaspels duidelijk zichtbaar en toegankelijk?
- Zijn alle brandslanghaspels aangegeven met een pictogram?
- Heeft de jaarlijkse controle op tijd plaatsgevonden?

Let bij het controleren van de brandblussers op:

- Hebben er verbouwingen of verhuizingen plaatsgevonden?
- Vertonen er apparaten uiterlijke vervorming of beschadiging of afbladderende verf?
- Zijn alle toestellen opgehangen? (aanbevolen)
- Zijn alle toestellen duidelijk zichtbaar en toegankelijk?
- Zijn alle toestellen verzegeld?
- Zijn alle brandblussers aangegeven met een pictogram?
- Heeft de jaarlijkse controle op tijd plaatsgevonden?

Let bij het controleren van de vluchtwegen op:

- Zijn de deuren eenvoudig van binnen uit te openen zonder gebruik te moeten maken van losse onderdelen?
- Zijn de vluchtwegen duidelijk aangegeven?
- Branden alle transparant verlichtingen en zijn ze goed zichtbaar?
- Zijn alle vluchtwegen vrij van obstakels en veilig begaanbaar?

Let bij het controleren van de eerste hulp voorzieningen op:

- Zijn de eerste hulp voorzieningen aanwezig?
- Zijn alle eerste hulp voorzieningen aangegeven met een pictogram?
- Is de AED inzetbereid?

Let bij het controleren van de brandmeldcentrale op:

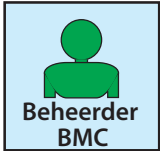
- Heeft het onderhoud op tijd plaatsgevonden?
- Is de centrale eenvoudig bereikbaar?
- Is het brandmeldpaneel eenvoudig bereikbaar?
- Branden er storingslampen?
- Werkt de lampentest?
- Is de sleutel beschikbaar?

Let bij het controleren van de noodverlichting op:

- Werkt de noodverlichting?

Let verder op:

- Kunnen de voertuigen van hulpverleners goed het pand bereiken?
- Zijn de juiste pictogrammen aangebracht?
- Algemene orde en netheid
- BHV-hesjes controleren
- Map controleren (plattegronden-registratieformulier-pennen)

13. Instructies Beheerder NHC

Resetten brandmeldcentrale

U draagt zorg voor het resetten van de brandmeldcentrale na een melding. Het resetten vindt plaats nadat de melding is onderzocht.

Nationaal **Hippiisch** Centrum

14. Verklaring van symbolen

De gebruikte symbolen zijn conform NEN1414 en verder toegelicht op de veiligheidsplattegronden en vluchtwegplattegronden.

 uitgang	 BHV-oproep
 nooduitgang	 deurontgrendeling
 brandmeldcentrale BMC	 ontruimingsmelder (totaal)
 ehbo-koffer	 handbrandmelder
 ehbo-paard	 brandslanghaspel
 hoofdkraan water	 brandblusser
 hoofdkraan gas	 defibrillator
 schakelkast	 BHV-kast
 sleutelkast	 lift
	 plattegrond

15. Logboek bedrijfsnoodplan

Met jaarlijkse oefening en instructie wordt dit plan regelmatig getoetst. In onderstaande tabellen worden de wijzigingen in het bedrijfsnoodplan en de gehouden oefeningen bijgehouden.

Mutaties bedrijfsnoodplan:

Datum	Versie	Door
Juni 2014	1.0	BS-S
Augustus 2014	1.1	BS-S
Juni 2018	1.2	BS-S
Juli 2018	1.3	BS-S
Januari 2019	1.4	BS-S
Juli 2019	1.5	BS-S
Januari 2020	1.6	BS-S
Juni 2020	1.7	BS-S
November 2020	1.8	BS-S
Juli 2021	1.9	BS-S
Januari 2022	2.0	BS-S
April 2022	2.1	BS-S
Juli 2022	2.2	BS-S
Juni 2023	2.3	BS-S
December 2023	2.4	BS-S

Logboek calamiteitenoefeningen:

Datum	Scenario	Bevindingen
-------	----------	-------------

16. Blussen en Eerste hulp

16.1. Gebruik kleine blusmiddelen

Blustechniek

De aanwezige brandblussers en brandslanghaspels zijn uitermate effectief bij het blussen van een beginnende brand. 85 % van alle branden wordt geblust met kleine blusmiddelen door personen die meteen ter plaatse zijn.

Voor een goed gebruik van deze blusmiddelen let op het volgende;

- blus altijd op de vuurhaard, van voor naar achter;
- blus bij voorkeur met meer personen tegelijk;
- pas op voor herontbranding;
- indien een wand brandt blus dan van beneden naar boven. Bij een brandende lekkage die van boven komt, blus van boven naar beneden.

Bij het openen van een deur waarachter u brand vermoedt, moet u dekking zoeken. Het kan voorkomen dat wanneer u de deur opent, de vlammen u tegemoet schieten. Pas hiervoor op! Laat bij twijfel de deur gesloten. Voel aan de deur of klink met de buitenzijde van uw hand of de deur warm is. Is dit het geval, laat de deur dicht.

Een groot en vaak onderschat gevaar van brand is rookontwikkeling. Door rookontwikkeling wordt het zicht ontnomen en kunt u, zelfs in een zeer vertrouwde omgeving, volledig gedesoriënteerd raken. Bovendien kan rook giftige stoffen en dampen bevatten.

Denk eraan dat rook naar het plafond stijgt. Bij brand en rook moet u zich daarom zo laag mogelijk bij de grond verplaatsen (zonder te kruipen omdat u zich hierbij kunt verwonden). Het zicht is zo beter en de temperatuur lager.

Brandslanghaspels

Brandslanghaspels zijn aangesloten op het waterleidingnet. Bij niet gebruik dient de hoofdafsluiter gesloten te zijn.

Het voordeel van brandslanghaspels is dat de voorraad blusmiddel, zolang het waterleidingnetwerk in bedrijf is, onbeperkt is. Water is uitermate geschikt voor het blussen van branden van vaste stoffen zoals meubilair, wanden, kleding etc. (Klasse A).

Het nadeel van water als blusmiddel is dat water een geleidend karakter heeft waardoor het blussen van elektrische installaties gevaar oplevert. Water mag ook nooit gebruikt worden voor het blussen van oliën en vetten. Dit is zeer gevaarlijk.

Bij gebruik van een brandslanghaspel ga als volgt te werk:

- 1) draai de hoofdkraan open;
- 2) rol de slang een paar meter af;
- 3) test of er water uitkomt;
- 4) rol de slang verder af;
- 5) open de straalpijp (gebruik bij vlammen de sproeistraal, voor gloeien de gebonden straal).

Koolzuursneeuwblussers

Koolzuursneeuwblussers (CO₂) bevatten een gas dat de eigenschap heeft om zuurstof aan de lucht te onttrekken. Bovendien is koolzuursneeuw zeer koud (-80 Celsius).

Door de zuurstof te onttrekken wordt een brand geblust.

Koolzuursneeuwblussers zijn zeer geschikt voor het blussen van onder spanning staande apparatuur en technische installaties. De fijne gaswolk tast geen instrumenten aan.

Let op dat na het gebruik van een koolzuursneeuwblusser in een kleine ruimte de ruimte vanwege verstikkingsgevaar geventileerd moet worden. Koolzuursneeuwblussers zijn niet geschikt voor het blussen van personen omdat vanwege de grote afkoeling brandwonden kunnen ontstaan. (CO₂)

Bij gebruik van een koolzuursneeuwblusser ga als volgt te werk:

- 1) neem toestel uit houder;
- 2) verwijder de borgpen;
- 3) richt de blusser op de grond en test de werking met een korte stoot;
- 4) loop naar de vuurhaard;
- 5) richt de straalkoker op de brandhaard (afstand circa 1 meter);
- 6) knijp de afsluiter in en blijf knijpen tot de brand geblust is.

Laat de blusser na gebruik altijd hervullen.

Sproeischuimblussers

Sproeischuimblussers zijn blussers die gevuld zijn met een schuim met watermengsel.

AFFF is het schuimvormend mengsel dat wordt toegepast in sproeischuimblussers.

Met sproeischuimblussers wordt de brand afgedekt. Daarnaast heeft sproeischuim vanwege de chemische samenstelling een goed indringend vermogen. Sproeischuimblussers zijn geschikt voor het blussen van vaste stoffen en vloeistoffen. (Klasse A en B)

Bij gebruik van een sproeischuimblusser ga als volgt te werk:

- 1) neem toestel uit de houder;
- 2) verwijder de borgpen;
- 3) afhankelijk van het type, breng de blusser eventueel op druk door het inslaan van de knop boven op de blusser;
- 4) test de brandblusser met een korte stoot;
- 5) loop naar de vuurhaard;
- 6) richt de slang op de brandhaard (afstand circa 2 meter);
- 7) knijp de afsluiter in en blus in 1 keer tot de brand geblust is.

Let op! Bij vloeistoffen niet in de vloeistof spuiten.

Laat de blusser na gebruik altijd hervullen.

Bij het blussen met sproeischuimblussers in de buurt van op spanning staande apparatuur moet voorzichtigheid in acht worden genomen vanwege het geleidende karakter van water.

Poederblussers

Het bluspoeder van een poederblusser bestaat voornamelijk uit zouten. Het poeder wordt onder gebruik van stikstof naar buiten gedreven.

Poeder is een uitermate krachtig blusmiddel geschikt voor het blussen van zowel vaste stoffen, vloeistoffen als gasbranden. Bij het gebruik van poeder ontstaat een stofwolk.

Bij gebruik van een poederblusser ga als volgt te werk:

- 1) neem toestel uit de houder;
- 2) verwijder de borgpen;
- 3) afhankelijk van het type, breng de blusser eventueel op druk door het inslaan van de knop boven op de blusser;
- 4) test de brandblusser met een korte stoot;
- 5) loop naar de vuurhaard;
- 6) richt de slang op de brandhaard (afstand circa 3 meter);
- 7) knijp de afsluiter in en blus met korte stoten tot de brand geblust is.

Laat de blusser na gebruik altijd hervullen.

Blusdekens

Blusdekens zijn in verschillende varianten verkrijgbaar, maar hebben allemaal een aantal gemeenschappelijke kenmerken. Het zijn dekens die gemaakt zijn van slecht of niet brandbaar materiaal, zoals geïmpregneerde wol of moderne glasvezels. Blusdekens bevinden zich meestal in een rode of transparante houder. Deze houder is aangebracht op een muur of wand en kan eenvoudig worden geopend. De blusdeken is nu klaar voor gebruik.

Blusdekens kunnen een brand verstikken door de brand af te sluiten van zuurstof. Hierdoor kunnen kleine brandjes succesvol worden bestreden. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het doven van een "vlam in de pan". Door het afdekken van de pan met een blusdeken zal het vuur doven. Een blusdeken is een prima blusmiddel voor gebruik in keukens, werkplaatsen en laboratoria.

Het meest bekend zijn blusdekens voor het gebruik bij in brand geraakte personen, waar bij de persoon wordt afgedekt en zodoende de brandende kleding wordt gedoofd. Ook worden blusdekens gebruikt voor het beschermen van slachtoffers tegen verwondingen, wanneer deze bijvoorbeeld bekeld zijn geraakt bij een ongeval en met behulp van snijbranders moeten worden bevrijd.

Wanneer u een in brand staande persoon met een blusdeken wilt afdekken, ga dan als volgt te werk:

- 1) Haal de blusdeken uit de houder en ontvouw de deken. Het meest kwetsbaar is het gezicht van het slachtoffer. Om dit te beschermen is het belangrijk de persoon op de grond te neer te leggen om te voorkomen dat de omhoog slaande vlammen het gezicht bereiken.
- 2) Dek de persoon af (van hoofd naar voeten) en laat de persoon afgedekt totdat professionele hulp is gearriveerd.
- 3) Koel het slachtoffer met water.
- 4) Vervang de blusdeken na gebruik.

16.2. Optreden bij ongevallen

Botbreuken

Botbreuken herkent u door:

- 1) acute pijn, waarbij de plek exact aangegeven/benoemd kan worden
- 2) vrijwel onmiddellijk zwelling en meestal functieverlies
- 3) soms abnormale vorm (stand van het lichaamsdeel) of beweeglijkheid

Een botbreuk hoeft niet levensbedreigend te zijn. In de meeste gevallen is het beter te wachten op professionele hulp.

Er zijn enkele maatregelen om de pijn te verlichten of erger te voorkomen:

- laat het slachtoffer liggen of zitten in de houding waarin hij is aangetroffen;
- Laat het slachtoffer zelf het gebroken lichaamsdeel ondersteunen indien mogelijk of ondersteun zelf het gebroken lichaamsdeel (door het vast te houden of met een dekenrol, jas of schoen van gezonde zijde te ondersteunen);
- zorg dat het lichaamsdeel niet beweegt;
- wanneer er ook een wond is, verbind deze slechts losjes (verwijder echter geen kleding).

Ademhalingsstoornissen

Oorzaken van een ademhalingsstoornis kunnen zijn:

- 1) Verstikking;
- 2) Verslikking;
- 3) Verdrinking;
- 4) Giftige gassen;
- 5) Ernstig hoofd- of nekletsel;
- 6) Circulatiestilstand;
- 7) Wurging.

Bij een storing van de ademhaling wordt er minder zuurstof in het bloed opgenomen. Zuurstofgebrek is nadelig voor alle organen in het lichaam. Als er niet snel actie wordt ondernomen, komt het leven van het slachtoffer in gevaar. Het bewustzijn en de ademhaling van het slachtoffer moet daarom voortdurend gecontroleerd worden.

Wanneer een hulpverlener snel hulp verleent, kan erger letsel worden voorkomen.

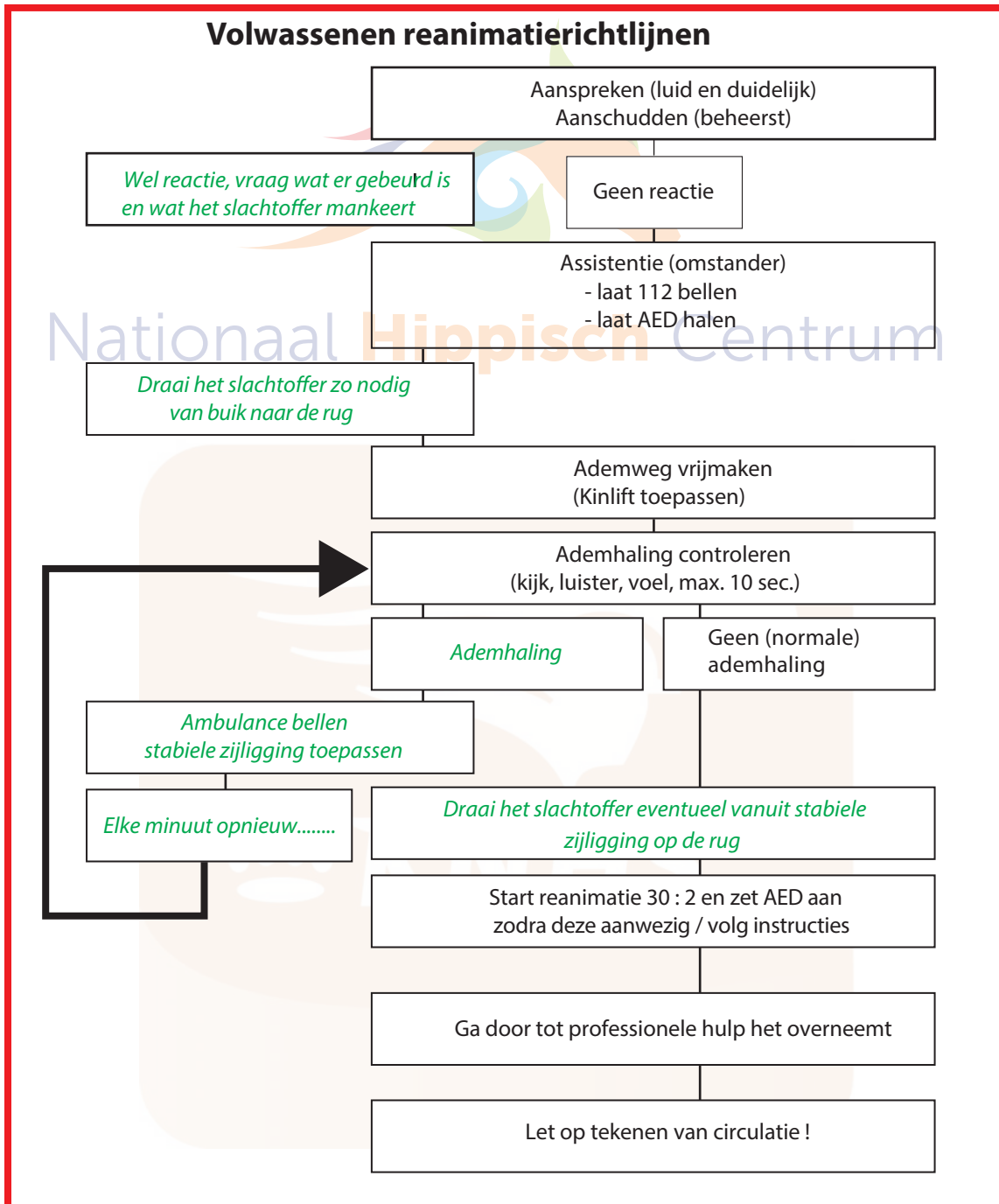
In afwachting van hulp kunt u het volgende doen:

- maak alles los wat strak om de hals van het slachtoffer zit: stropdas, knellende jas en kleding;
- leg het slachtoffer altijd zo neer dat hij gemakkelijk kan ademen, bijvoorbeeld rechtop zittend of halfzittend (tegen iets aan). Indien er meerdere letsels zijn, leg dan het slachtoffer in de stabiele zijligging;
- een geoefend persoon kan door middel van een krachtige klap tussen de schouderbladen of de methode van Heimlich proberen een belemmerde ademhaling te verhelpen.

Indien er geen ademhaling meer is, of wanneer bovengenoemde acties geen resultaat hebben, moet door een geoefend persoon kunstmatige ademhaling worden toegepast.

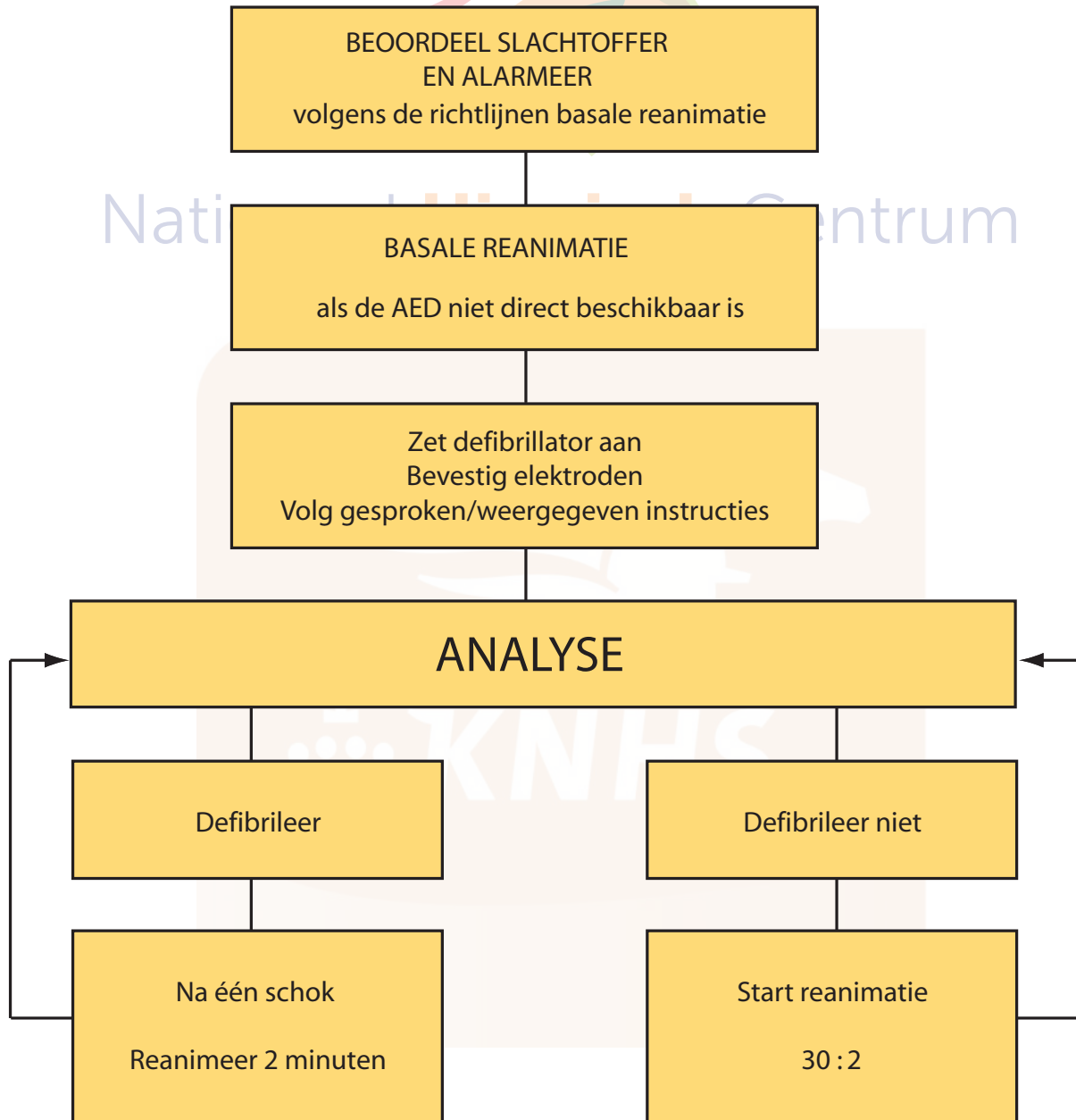
Reanimatie richtlijnen

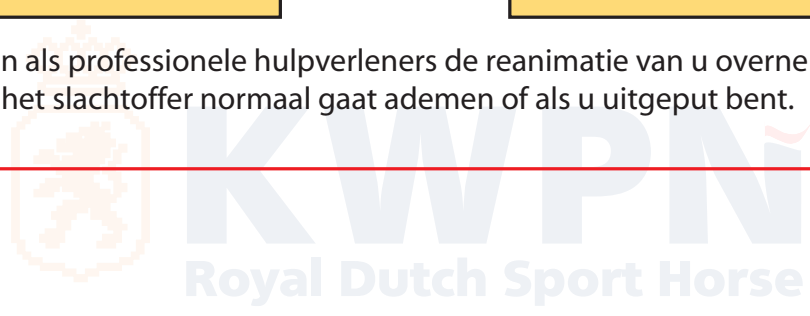
AED richtlijnen

Als bij een slachtoffer een ademhalingsstilstand wordt geconstateerd moet zo snel mogelijk (binnen maximaal 4 minuten) de AED worden aangesloten en gestart. Vervolgens dienen alleen de instructies van de AED te worden opgevolgd tot het moment dat professionele hulpverleners de situatie overnemen. Geadviseerd wordt dat het gebruik van de AED alleen door hiervoor opgeleide personen wordt bediend.

AED Stappenplan

Stop alleen als professionele hulpverleners de reanimatie van u overnemen, als het slachtoffer normaal gaat ademen of als u uitgeput bent.

17. Gemeentelijk alarmsignaal

De gemeente beschikt over een alarmsignaal om de bevolking bij noodsituaties te waarschuwen. Dit signaal kan worden gebruikt indien de bevolking gewaarschuwd moet worden bij een (naderende) ramp.

Wanneer deze situatie zich voordoet wordt u gewaarschuwd door middel van een luide alarmsirene die buiten klinkt.

Ook kan dit signaal worden afgegeven door een geluidswagen die rondrijdt.

Bij het horen van dit alarmsignaal dienen de volgende stappen te worden ondernomen.

1) "Ga naar binnen"

Deze waarschuwing moet direct worden opgevolgd, waar u ook bent.

2) "Sluit deuren en ramen"

Zorg ervoor dat geen verse lucht van buiten naar binnen wordt aangevoerd.

Sluit hiervoor ramen en deuren.

3) "Zet radio of TV aan"

Stem een radio af op een regionale omroep. Via de radio geeft de overheid verdere aanwijzingen.

Deze moeten nauwlettend worden opgevolgd.

18. Wettelijk kader bedrijfshulpverlening

De taken en bevoegdheden die verschillende groeperingen op het terrein van hulpverlening en veiligheid hebben worden geregeld in de volgende wetten:

- Arbeidsomstandighedenwet;
- Wet Veiligheidsrisico's;
- Woningwet;
- Wet Milieubeheer.

De Arbeidsomstandighedenwet regelt de beleidsvorming door werkgevers en werknemers op het gebied van veiligheid, gezondheid en welzijn voor de werknemer. De werkgever is daarbij verplicht maatregelen te treffen ter voorkoming van gevaar.

Arbeidsplaatsen dienen veilig te zijn en veilig te kunnen worden verlaten en er moeten voorzieningen voor noodsituaties aanwezig zijn.

Het controlerend orgaan voor de arbeidsomstandigheden is de Arbeidsinspectie.

In de Arbeidsomstandighedenwet is het besluit bedrijfshulpverlening opgenomen.

In dit besluit komt het erop neer dat een organisatie bij de verplichting tot het treffen van maatregelen ten behoeve van veiligheid zich zal moeten laten bijstaan door één of meer werknemers die zijn aangewezen als bedrijfshulpverleners. Deze bedrijfshulpverleners moeten zo georganiseerd zijn dat zij een aantal taken op het gebied van veiligheid naar behoren kunnen uitvoeren.

De Wet Veiligheidsrisico's (voorheen Brandweerwet) omschrijft in artikel 12 dat de gemeenteraad bij verordening regels vaststelt ter voorkoming, beperking en bestrijding van brand, het beperken van brandgevaar en het voorkomen en beperken van ongelukken bij brand en al hetgeen dat daarmee verband houdt. Dit alles voorzover hierin nog niet is voorzien in andere wettelijke regelingen. Het gaat hierbij vooral om het tegengaan van brandgevaarlijke opslag of het gebruik van brandgevaarlijke stoffen.

Krachtens artikel 2 van de Woningwet geeft de minister bij Algemene Maatregel van Bestuur technische voorschriften omtrent het bouwen van woningen, woonketens, woonwagens en andere gebouwen. Deze voorschriften hebben betrekking op de veiligheid, gezondheid, bruikbaarheid en energiezuinigheid. Aan deze Algemene Maatregel wordt ook gerefereerd als "het Bouwbesluit". Maatregelen met betrekking tot brandveiligheid zijn verder uitgewerkt in de "Ministeriële Regeling Bouwbesluit Brandveiligheid". In de gemeentelijke bouwverordening staat verdere (gemeentelijke) regelgeving met betrekking tot brandveilig gebruik en de verplichting voor de aanwezigheid van gebruiksvergunningen.

De gemeente heeft de controlerende functie hiervoor veelal gedelegeerd aan de brandweer. Zij treedt in deze op als bevoegd gezag.

De Wet Milieubeheer stelt brandveiligheidseisen die voornamelijk tot doel hebben gevaar en schade naar buiten te voorkomen. Denk bijvoorbeeld aan het vrijkomen van gevaarlijke stoffen bij brand.

Besluit brandveilig gebruik en basishulpverlening en overige plaatsen.

De indeling van de buitentribunes voldoet aan artikel 5.17 van de BGBOP

Artikel 5.17 Opstelling zitplaatsen en verdere inrichting

1. De inrichting van een besloten ruimte is zodanig dat:
 - a. voor elke persoon zonder zitplaats ten minste 0,25 m² vloeroppervlakte beschikbaar is;
 - b. voor elke persoon met zitplaats ten minste 0,3 m² vloeroppervlakte beschikbaar is, indien geen inventaris kan verschuiven of omvallen als gevolg van gedrang;
 - c. voor elke persoon met zitplaats ten minste 0,5 m² vloeroppervlakte beschikbaar is, indien inventaris kan verschuiven of omvallen als gevolg van gedrang.Bij de berekening van de per persoon beschikbare vloeroppervlakte wordt uitgegaan van de vloeroppervlakte aan verblijfsruimte na aftrek van de oppervlakte van de inventaris.
2. Indien op een plaats meer dan 100 zitplaatsen gezamenlijk zijn opgesteld, zijn de zitplaatsen gekoppeld of aan de vloer bevestigd, zodanig dat deze niet kunnen verschuiven of omvallen als gevolg van gedrang, indien die zitplaatsen in een cluster van meer dan 4 rijen van meer dan 4 stoelen zijn opgesteld.
3. Bij in rijen opgestelde zitplaatsen is tussen de rijen een vrije ruimte aanwezig met een breedte van ten minste 0,4 m, gemeten tussen de loodlijnen op de elkaar dichtst naderende gedeelten van de rijen.
4. Indien in een rij als bedoeld in het derde lid tussen de zitplaatsen een tafel is geplaatst, bevindt deze zich niet in de vrije ruimte, bedoeld in dat lid.
5. Een rij zitplaatsen die slechts aan een einde op een gangpad of uitgang uitkomt, heeft niet meer dan 8 zitplaatsen.
6. Een rij zitplaatsen die aan beide einden op een gangpad of uitgang uitkomt, heeft ten hoogste:
 - a. 16 zitplaatsen indien de vrije ruimte, bedoeld in het derde lid, niet groter is dan 0,45 m en de breedte van de vrije doorgang van het gangpad of van de uitgang ten minste 0,6 m is;
 - b. 32 zitplaatsen indien de vrije ruimte, bedoeld in het derde lid, groter is dan 0,45 m en de breedte van de vrije doorgang van het gangpad of van de uitgang ten minste 0,6 m is;
 - c. 50 zitplaatsen indien de vrije ruimte, bedoeld in het derde lid, groter is dan 0,45 m en de breedte van de vrije doorgang van het gangpad of van de uitgang ten minste 1,1 m is.

19. Bijlagen

A	BHV lijst NHC
B	BHV lijst KNHS
C	BHV lijst KWPN
D	Bommeldingsformulier
E	Ongevallen Registratieformulier-svp
F	Uitgiftelijst
G	Protocol voorkomen verspreiding besmettelijke ziekten
H	Ernstig gewond of gestorven paard
I	Protocol extreme temperaturen
J	Registratieformulier

Bijlage A

BHV lijst NHC

Functie:	Naam:	bereikbaarheid:
Calamiteitenteam NHC		
Hoofd organisatie evenement	per evenement verschillend	
Hoofd bedrijfshulpverlening	Bob van Asselt	06-11012913
Facility manager	Bob van Asselt	06-11012913
Financieel directeur	Theo van der Meulen	06-46129282
Coördinatie: Per evenement wordt P-BHV aangewezen		
P-BHV	1e BHV-er ter plaatse	
P-BHV	1e BHV-er ter plaatse	
BHV	Arnoud te Velde	0577-490000
BHV	Bob van Asselt	06-11012913
BHV	Katja Kuipers	0577-490000
BHV lijst Extern		
BHV	Maaïke Bronkhorst	0577-490000
BHV	Martien Bronkhorst	0577-490000
BHV	Reinald Bronkhorst	0577-490000
BHV	Walter Makker	06-48331431
BHV	Robin Jonker	06-23683836
BHV	Arinco Roembeek	06-55792488

Bijlage B

BHV lijst KNHS

Functie:	Naam:	bereikbaarheid:
Calamiteitenteam KNHS		
Hoofd organisatie evenement	per evenement verschillend	
Vertegenwoordiger KNHS	Jiska Ros	06-14520581
Algemeen directeur	Patrice Assendelft	06-23358177
Financieel directeur	Theo van der Meulen	06-46129282
Persvoorlichter		
Coördinatie: Per calamiteit wordt P-BHV aangewezen		
BHV	Eva van der Toorn	06-52642252
BHV	Deborah Vermeer	06-29223525
BHV	Claudia Waninge	06-21658065
BHV	Patricia Bronkhorst	06-55155968
BHV	Antoinet Berkhoff-Garrits	06-26424177
BHV	Miranda Spit	06-10933711
BHV	Brenda Dijkhuis-Lowik	06-13819063
BHV	Reina Bravenboer-Kok	06-25313680
BHV	Linda van den Berg	06-48348381
BHV	Danny Hoogland	06-10970688
BHV	Hester van der Bij	06-11736117
BHV	Sandra de Bruin	06-11734195
BHV	Roelien Smit-Vos	06-81931760
BHV	Eva de Weert	06-47472035
BHV	Michaël van Rijn	06-50919742

Bijlage D

1. Vul in:

Exacte tijd van ontvangst
Letterlijke inhoud van bericht:

2. Vraag vriendelijk:

Wanneer ontploft de bom?	
Waar ligt de bom?	
Ligt de bom binnen of buiten?	
Hoe ziet de bom er uit?	
Waarom doet u dit?	
Wie bent u?	
Hoe weet u dit?	

Draai de pagina nu om

3. Vul in:

Was de stem van een man, vrouw of kind?

Man

Vrouw

Kind

Sprak de melder langzaam, normaal of snel?

Langzaam

Normaal

Snel

Sprak de melder afgebeten, ernstig of lachend?

Afgebeten

Ernstig

Lachend

Sprak de melder hakkelend, lispelend of hees?

Hakkelend

Lispelend

Hees

Sprak de melder Nederlands, Duits of Engels?

Nederlands

Duits

Engels

Andere taal:

Sprak de melder met een dialect of accent?

Dialect, namelijk:

Accent, namelijk:

Werd er op de achtergrond gelachen, gepraat of waren er kinderen hoorbaar?

Lachen

Praten

Kinderen

Was er op de achtergrond, muziek, straat of werkplaatsgeluiden hoorbaar?

Muziek

Verkeer

Werkplaatsgeluiden

Hoorde u op de achtergrond vliegtuigen of verkeer?

Vliegtuigen

Verkeer

Verdere bijzonderheden:

Ongevallenregistratieformulier

Hippische accommodatie.....
 Adres.....
 Postcode..... Plaats..... Telefoon.....

Volgnummer blessure: _____ - _____ Ingevuld door : _____
 Datum: _____ - _____ - 20_____ Geblesseerde persoon : _____

*Geslacht M V Naam:..... Telefoon nr. : _____

*Datum ontstaan blessure: _____ - _____ - 20_____ Tijdstip _____ uur.

*Identificatie geblesseerde persoon: ruiter dressuur / springen / recreatie instructeur
 medewerker bezoeker
 anders, nl. _____

*Leeftijd geblesseerde persoon: _____ jaar
 Exacte leeftijd onbekend ? omcirkel: <5 / 5-9 / 10-14 / 15-19 / 20-24 / 25-39 / 40-54 / 55-64 / 65+

*Niveau/ vaardigheid ruiter: ± _____ jaar rijervaring beginner / lichtgevorderd / gevorderd / zeer gevorderd

niveau F _____ / B / L / M / Z

*Op welke locatie is de blessure ontstaan?

- binnenrijbaan buitenrijbaan eigen terrein (erf, stal, wei)
 natuurgebied (bos, strand) op/ langs de openbare weg wedstrijd terrein
 anders, nl. _____

*Omschrijf kort wat er is gebeurd: _____

*Wat is de vermoedelijke oorzaak?:

- mate van rijvaardigheid geblesseerd persoon mate van rijvaardigheid andere ruiter(s)
 onoplettendheid/onvoorzichtigheid andere ruiters onoplettendheid/onvoorzichtigheid geblesseerd persoon
 drukte in/ van ruitergroep, nl. aantal ruiters _____ deskundigheid instructeur
 defecte uitrusting paard schrok
 persoon was onbevoegd slechte communicatie ruiter-paard
 weersomstandigheden
 anders, nl: _____

*Was er een gediplomeerde instructeur aanwezig? ja nee onbekend. Zo ja wie: _____

*Welk(e) paard/pony hoorde bij de ruiter bij het ontstaan van de blessure?

Naam paard/ pony _____ Leeftijd paard/ pony _____ jaar merrie / hengst / ruin

Was er een ander paard bij betrokken? ja nee onbekend, Zo ja, welk paard? _____

*Tijdens welk onderdeel van de ruitersport is de blessure ontstaan?

- dressuur springen recreatief rijden
 carousel longeren evenement voltige
 anders, nl. _____

*Wat was de grootte van de groep ruiters? _____ combinaties

*Tijdens welke activiteit is de blessure ontstaan?

- individuele les groepsles wedstrijd
pensionles
 vrij rijden verzorging van paard/pony begeleiden van paard/pony longeles
 anders, nl. _____

*Droeg het slachtoffer een: veiligheidscap (met CE-markering) geen cap

*Welk soort blessure is aan welk lichaamsdeel ontstaan?

Vul de juiste combinatie(s) van soort blessure (cijfer) en getroffen lichaamsdeel (letter) hieronder in.
(Bijvoorbeeld: een gebroken been = 4M) _____

Soort blessure

- 1) onbekend
- 2) oppervlakkig letsel (schaafwonden, bult, blauwe plek, kneuzing)
- 3) open wond
- 4) botbreuk
- 5) ontwrichting (uit de kom)
- 6) verrekking/ verzwikking/ inscheuren van gewrichtsbanden en/ of -kapsel
- 7) spier- en/of peesletsel
- 8) hersenschudding
- 9) overig hersenletsel
- 10) letsel aan inwendige organen
- 11) anders, nl. _____

Getroffen lichaamsdeel

a) onbekend	n) knie
b) hoofd	o) enkel
c) nek/hals	p) voet/ tenen
d) sleutelbeen	
e) rug	
f) buik en/of inwendige organen	
g) schouder(blad)	
h) arm	
i) elleboog	
j) pols	
k) hand/vinger(s)	
l) heup	
m) been	

*Is de blessure (para)medisch behandeld? ja nee onbekend

Zo ja, door wie is de blessure behandeld: (Meerdere antwoorden mogelijk.)

BHV-er

niet-medisch geschoold persoon

EHBO-er

huisarts

ambulancepersoneel

spoedeisende hulpafdeling ziekenhuis

onbekend

anders, nl. _____

*Is de geblesseerde persoon opgenomen in het ziekenhuis? ja nee onbekend

Zo ja, welk ziekenhuis: _____

*Hoe is de nazorg verlopen? (is er contact geweest met de geblesseerde en in welke vorm?)

____ / ____ / 20 ____ : gebeld / kaartje _____

*Hoe had het ongeval voorkomen kunnen worden? _____

*Welke actie is of wordt er ondernomen om dergelijke ongevallen in de toekomst te vermijden?

Getuige 1: Naam.....

Telefoonnummer.....

Getuige 2: Naam.....

Telefoonnummer

Handtekening geblesseerde persoon / ouder / verzorger:

Handtekening getuige 1:

Handtekening getuige 2:

Bijlage F

Uitgiftelijst BNP versie 2.4

Overzicht van documenten behorende bij dit ontruimingsplan en de functionarissen aan wie de betreffende documenten zijn uitgereikt.

verstrekt aan	email	Versie	Datum
NHC BHV-organisatie:			
NHC Algemeen	info@nhcermelo.nl	2.4	dec 2023
Bob van Asselt	b.vanasselt@nhcermelo.nl	2.4	dec 2023
Arnoud te Velde	a.tevelde@nhcermelo.nl	2.4	dec 2023
Katja Kuipers	k.kuipers@nhcermelo.nl	2.4	dec 2023
KNHS BHV-organisatie:			
Theo van der Meulen	t.vandermeulen@knhs.nl		
Jiska Ros	j.ros@knhs.nl	2.4	dec 2023
Eva van der Toorn	e.vandertoorn@knhs.nl	2.4	dec 2023
Deborah Vermeer	d.vermeer@knhs.nl	2.4	dec 2023
Claudia Waninge	c.waninge@knhs.nl	2.4	dec 2023
Patricia Bronkhorst	p.bronkhorst@knhs.nl	2.4	dec 2023
Antoinet Berkhof-Garrits	a.garrits@knhs.nl	2.4	dec 2023
Miranda Spit	m.spit@knhs.nl	2.4	dec 2023
Brenda Dijkhuis-Lowik	b.dijkhuis@knhs.nl	2.4	dec 2023
Reina Bravenboer-Kok	r.bravenboer@knhs.nl	2.4	dec 2023
Linda van den Berg	l.vandenberg@knhs.nl	2.4	dec 2023
Sandra de Bruin	s.debruin@knhs.nl	2.4	dec 2023
Danny Hoogland	d.hoogland@knhs.nl	2.4	dec 2023
Hester van der Bij	h.vanderbij@knhs.nl	2.3	dec 2023
KNHS directie	directiesecretariaat@knhs.nl	2.4	dec 2023
KNHS afd. P&O	peno@knhs.nl	2.4	dec 2023
KNHS-OR	or@knhs.nl	2.4	dec 2023
KNHS receptie	receptie@knhs.nl	2.4	dec 2023
Chelsey Liestro	c.liestro@knhs.nl	2.4	dec 2023
Eva de Weert	e.deweert@knhs.nl	2.4	dec 2023
Michaël van Rijn	m.vanrijn@knhs.nl	2.4	dec 2023
BHV extern:			
Bewust Veilig (Robert Peerik)	info@bewustveilig.nl	2.4	dec 2023
KSB consulting t.a.v. RI&E	info@ksbc.nl	2.4	dec 2023
Wivaldi: Walter Makker	walter@wivaldi.com	2.4	dec 2023
Wivaldi: Robin Jonker	robin@wivaldi.com	2.4	dec 2023
AJ Bedrijfsdiensten: Martien Bronkhorst	info@ajbedrijfsdiensten.nl	2.4	dec 2023
AJ Bedrijfsdiensten: Reinald Bronkhorst	beheer@ajbedrijfsdiensten.nl	2.4	dec 2023
EHBO: Willem Timmer	willemtimmer@live.nl	2.4	dec 2023
Arinco Roembeek	a.roembeek@gmail.com	2.4	dec 2023

Uitgiftelijst BNP versie 2.4

Overzicht van documenten behorende bij dit ontruimingsplan en de functionarissen aan wie de betreffende documenten zijn uitgereikt.

verstrekt aan	email	Versie	Datum
KWPN BHV-organisatie:			
KWPN afd. P&O	meij@kwpn.nl	2.4	dec 2023
Roelof Bos	bos@kwpn.nl	2.4	dec 2023
Charlotte Dekker	dekker@kwpn.nl	2.4	dec 2023
Michelle Lavaleije	lavaleije@kwpn.nl	2.4	dec 2023
Jaco van Weele	weele@kwpn.nl	2.4	dec 2023
Luuk Smetsers	smetsers@kwpn.nl	2.4	dec 2023
Mariëlle van 't Klooster	klooster@kwpn.nl	2.4	dec 2023
Kaitlin Barsch	barsch@kwpn.nl	2.4	dec 2023
Mandy Pijnappel	pijnappel@kwpn.nl	2.4	dec 2023

Bijlage G

Protocol voorkomen verspreiding besmettelijke ziekten

Protocol voorkomen verspreiding besmettelijke ziekten

Dit protocol treedt in werking direct na een verdenking en duurt tot 2 weken na de laatste vaststelling en wanneer er geen nieuwe verdenkingen meer zijn. Na een verdenking volgt altijd een positieve bevestiging door GD om de uitrol van de rest van het plan te bewerkstelligen.

1. Betreffend terrein en-of stallencomplex afbakenen / afsluiten en markeren. Hekken plaatsen en onderling verbinden met schriklint. Tevens waarschuwborden maken en plaatsen. Iedere partij draagt daarbij zijn eigen kosten.
2. Positieve paard(en) afvoeren van terrein of isoleren in quarantaine stal of andere quarantaine locatie buiten terrein (bij eigenaar of speciale isolatielocatie) Iedere partij draagt daarbij zijn eigen kosten.
3. Overige paarden die in contact zijn geweest met het besmette paard of waarbij risico op besmetting op andere wijze (via de lucht of contact met mensen) aanwezig is, blijven binnen afgebakend terrein (risico wordt vastgesteld door Faculteit diergeneeskunde) en ook getest door GD. Kosten zijn per geval voor de eigen organisatie/vereniging
4. Belanghebbenden informeren. KNHS en KWPN informeren elkaar daarnaast in een zo vroegtijdig mogelijk stadium (dus al bij verdenking) vv. Evt. kosten c.q. omzet derving door afgelasting evenementen en activiteiten zijn voor eigen rekening en zullen niet over en weer bij elkaar in rekening worden gebracht.
5. Ontsmettingsmatten bij alle in- en uitgangen van stallencomplex(en) waar ziek(e) paard(en) zich bevinden. De kosten zijn voor de eigenaar van het betreffende stalcomplex.
6. Alleen bevoegde medewerkers (verzorgers / ruiters) komen binnen het afgebakend terrein/stallencomplex.
7. Bij verlaten afgebakend terrein/stallencomplex kleren en schoenen wisselen, (handen) wassen (douchen) en ontsmetten.
8. Nieuwe paarden worden niet toegelaten binnen het besmette stallencomplex/terrein.
9. Overige paarden aanwezig binnen het besmette stallencomplex twee maal per dag temperaturen en controle op klinische verschijnselen.
10. Bij nieuwe verdenking contact dierenarts en test door GD en betrokkenen informeren over verdenking.
11. Verdacht(e) paard(en) worden uitsluitend niet getraind of krijgen beweging in overleg met de betrokken dierenarts.
12. Overige paarden houden hun eigen box
13. Materialen, machines en harnachement blijven binnen afgebakend terrein/stallencomplex en worden ontsmet. Kosten worden in overleg geregeld o.b.v. noodzaak om in te huren.
14. Mest afkomstig van besmette stallencomplex wordt separaat afgevoerd. Let op versleping door de mestwagen! Kosten worden door partijen zelf gedragen.
15. Bij einde werking protocol-periode het besmette stallencomplex volledig reinigen en ontsmetten volgens vigerend protocol SRP Iedere organisatie draagt daarbij zijn eigen kosten van reinigen en ontsmetten op het eigen complex.

Genoemde tarieven zijn ex. BTW

Protocol ernstig gewond of gestorven paard

A. Bij een ernstig ongeval:

1. De Behandelend Dierenarts wordt direct gewaarschuwd (of direct opgeroepen).
2. Door de Behandelend Dierenarts wordt in overleg met de Federatievertegenwoordiger en de (voorzitter van de) jury een rapport opgesteld over de situatie/het ongeval. Hierin worden tevens de gegevens van de deelnemer en de eigenaar vermeld, alsmede het levensnummer en andere identificatiegegevens van het paard. Indien mogelijk worden kopieën van het paardenpaspoort gemaakt en aan de rapportage toegevoegd. Tevens wordt vermeld of het paard verzekerd is en, indien mogelijk, bij welke verzekeringsmaatschappij en onder welk polisnummer. Ook moet worden aangegeven of bloed- en/of urinemonsters zijn afgenomen van het paard voor een controle op ongeoorloofde middelen.
3. Na het verlenen van de eerste hulp door de behandelend dierenarts, besluit deze of verdere behandeling moet plaats vinden in een daarvoor aangewezen kliniek. De behandelend dierenarts treft alle medicamenteuze voorzorgsmaatregelen om het paard veilig te vervoeren. Het paard wordt staand, of desnoods liggend, naar de dichtstbijzijnde verwijskliniek vervoerd, die bereid is het paard op te nemen. Geadviseerd wordt dit tevoren te overleggen met een nabijgelegen verwijskliniek en ervoor te zorgen dat het telefoonnummer van deze kliniek beschikbaar is. Het vervoer naar de verwijskliniek dient door de deelnemer en/of de verwijskliniek en/of de wedstrijdorganisatie te worden geregeld.
4. Indien een Controlerend Dierenarts aanwezig is (of opgeroepen wordt), wordt, indien de toestand van het paard dit toelaat en indien dit niet nadelig is voor de geboden snelheid van (be)handelen, geprobeerd urine en/of bloed van het desbetreffende paard te verkrijgen. De monsters worden door de Controlerend Dierenarts verzegeld en verstuurd naar een door het KNHS-bestuur aan te wijzen laboratorium. Indien er geen urine en/of bloed van het desbetreffende paard door de Controlerend Dierenarts is afgenomen wordt dit door de verwijskliniek afgenomen.
5. In de verwijskliniek wordt het paard verder onderzocht en zonodig geëuthanaseerd in overleg met de deelnemer die dit voorafgaand aan de euthanasie dient af te stemmen met de eigenaar. Indien de ruiter of eigenaar niet aanwezig of bereikbaar zijn en er duidelijk sprake is van zinloos lijden zonder uitzicht op herstel, dient de behandelend dierenarts deze beslissing te nemen. In dit geval dient er sectie op het gestorven paard verricht te worden. Zie voor de verdere afhandeling onder B (punt 11 en verder) en C.
6. Zonodig wordt een perswoordvoerder aangesteld en/of een korte persmededeling opgesteld.
7. Wanneer zich een ernstig voorval voordoet tijdens een KNHS-wedstrijd wordt dit binnen 12 uur na de wedstrijd telefonisch of per e-mail door de Federatievertegenwoordiger aan de KNHS gemeld.
8. Wanneer zich een ernstig voorval voordoet tijdens een internationale wedstrijd draagt de wedstrijdorganisatie er zorg voor, dat dit binnen 12 uur na de desbetreffende wedstrijd telefonisch of per e-mail door de dienstdoende Nederlandse FEI-dierenarts of een Nederlandse official aan de KNHS wordt gemeld.

B. Paard overlijdt of moet worden geëuthanaseerd:

1. Paarden, die tijdens een wedstrijd onwel worden of een ongeluk krijgen, mogen als behandeling niet meer mogelijk is en direct ingrijpen noodzakelijk is, uitsluitend geëuthanaseerd worden door de Behandelend Dierenarts of wanneer de deelnemer (na voorafgaand overleg met de eigenaar) dit wenst door de privé-dierenarts. Noodslachting is niet toegestaan.
2. Wanneer een paard overlijdt, dient het overlijden te worden vastgesteld door de Behandelend Dierenarts. Indien de Behandelend Dierenarts niet fysiek aanwezig is, dient deze direct te worden opgeroepen.
3. Na het overlijden of euthanasieren van het paard op een KNHS-wedstrijd of bij overlijden of euthanasie op de dag van de KNHS-wedstrijd in de verwijskliniek dient altijd sectie (postmortaal onderzoek) door de Gezondheidsdienst voor Dieren (GD) te worden uitgevoerd.
4. Indien mogelijk, verkrijgt de Controlerend Dierenarts bloed en/of urine van het desbetreffende paard. Indien er geen Controlerend Dierenarts aanwezig is zal de Behandelend Dierenarts bloed- en /of urinemonsters nemen en deze bij het ophalen van het overleden paard aan de GD overdragen en vervolgens worden deze door de GD verzegeld en verstuurd naar een door het KNHS-bestuur aan te wijzen laboratorium.
5. De sectie op het overleden paard wordt uitgevoerd door de GD te Deventer na verwijzing door de Behandelend Dierenarts of de verwijskliniek. De dienstdoende Federatievertegenwoordiger, voorzitter van de jury dan wel andere daartoe aangewezen KNHS-official informeert de GD via het volgende meldnummer (speciaal telefoonnummer voor KNHS-secties) 0570 – 66 06 99. De GD neemt vervolgens contact op met de melder en zal het overleden paard zo spoedig mogelijk op het opgegeven adres ophalen. De desbetreffende KNHS-official ziet er vervolgens op toe dat de procedure zoals beschreven in dit protocol wordt gevolgd.
6. De GD zal het overleden paard slechts afvoeren na invulling door de dierenarts van het desbetreffende GD inzendformulier. Op het inzendformulier staat duidelijk vermeld of de GD nog moet proberen bloed en/of urine af te nemen of dat dit reeds is afgenomen.
7. De sectie wordt door de patholoog uitgevoerd op de eerstvolgende werkdag tenzij de eigenaar of zijn verzekeringsmaatschappij in het weekend verzoekt om een directe sectie (dit brengt extra kosten met zich mee voor de opdrachtgever). De patholoog zal na de sectie contact opnemen met de Behandelend Dierenarts.

C. Sectie door de GD op het tijdens een KNHS-wedstrijd of in de verwijskliniek gestorven paard:

1. De gegevens van het gestorven paard, zoals vermeld op het inzendformulier van de Behandelend Dierenarts, worden gecontroleerd door de dienstdoende patholoog. Bij twijfel wordt materiaal (haarwortels) afgenomen en bewaard voor DNA-onderzoek.

Algemeen Wedstrijdreglement 2019 28 – 36

2. Op het inzendformulier moet duidelijk vermeld staan of de GD nog moet proberen bloed en/of urine af te nemen of dat dit reeds is afgenomen. De GD zal indien nodig alsnog proberen urine en serum te verzamelen voor een controle op ongeoorloofde middelen.
3. De monsters worden verzegeld en verstuurd naar een door het KNHS-bestuur aan te wijzen laboratorium.
4. Er wordt een normale sectie uitgevoerd. Indien de GD aanleiding ziet voor aanvullend onderzoek zal zij de KNHS hiervoor toestemming vragen.
5. Alle kosten van de sectie worden betaald door de KNHS.
6. Bijkomende kosten (wanneer bijvoorbeeld een directe sectie buiten werkuren wordt geëist door de verzekeringsmaatschappij) worden door de KNHS doorberekend aan de deelnemer.
7. Het volledige sectierapport wordt door de GD verzonden naar de KNHS, die de deelnemer een afschrift stuurt en – wanneer nodig – maatregelen neemt.

Protocol extreme weersomstandigheden voor paarden

Sectorraad Paarden - versie 3 september 2023

Algemene inleiding

Het welzijn van paarden staat momenteel volop in de aandacht en de paardensector ziet het belang van paardenwelzijn als uiterst belangrijk. Eén van de punten, die in het kader van paardenwelzijn regelmatig naar voren wordt gebracht, is de invloed van extreme weersomstandigheden op paardenwelzijn. Hierbij vormt overmatige warmte op dit moment, mogelijk als gevolg van klimaatverandering, veel vaker een probleem dan ernstige koude.

Om paardenhouders en paardeneigenaren een handvat te geven hoe om te gaan met extreme weersomstandigheden heeft de Sectorraad Paarden, met de daarin participerende organisaties, in 2017 besloten een 'Protocol extreme weersomstandigheden voor paarden' op te stellen in navolging van een dergelijk protocol voor mensen dat in 2007 op verzoek van het Ministerie van VWS (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) is opgesteld door het RIVM (Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu) en in 2015 is herzien (RIVM Nationaal Hitteplan 27-5-2015).

Op 4 september 2019 heeft de minister van LNV, Carola Schouten, aangegeven de adviezen ten aanzien van vervoer van dieren tijdens extreme hitte een wettelijke basis te geven en daarna is afgesproken de protocollen betreffende extreme weersomstandigheden en dan met name extreme warmte, nogmaals kritisch te herzien.

In de regels omtrent veetransporten is de positie van het paard niet altijd helemaal duidelijk. Doorgaans worden de transporten van slachtpaarden wel als 'veetransport' gezien, maar het transport van sport- en hobbypaarden niet. In de huidige regels worden paarden vaak niet apart van vee genoemd.

Voor extreme koude is er in Nederland voor mensen geen 'noodplan' opgesteld. Extreme koude is in dit protocol voor paarden wel meegenomen, omdat er iedere winter vragen komen over paarden en pony's die in de sneeuw buiten staan en omdat transport bij vorst ook bepaalde risico's met zich meebrengt.

In dit gehele stuk worden als over paarden wordt gesproken ook pony's en ezels bedoeld.

Tot slot is het van belang zich te realiseren dat het paard van nature een wat lagere comfortzone (+5°C tot +20-25°C) heeft dan de mens (+20°C tot +30°C). Het is dus van groot belang daar aan te denken bij het beoordelen van de situatie!

Algemene achtergronden

Inleiding

Paarden kunnen weliswaar veel beter zweten (en dus warmte kwijtraken) dan veel andere diersoorten, maar ook bij paarden kan hittestress ('heat stress') voorkomen. Dit kan niet alleen tijdens arbeid gebeuren, maar bijvoorbeeld ook als de dieren in de zomer in een wei zonder schaduw lopen, of in een niet rijdende trailer of veewagen in de volle zon staan.

Ideale omstandigheden

Paarden zijn warmbloedige dieren met een normale lichaamstemperatuur tussen de 37,4 en de 38,0°C. Bij ziekte kan de lichaamstemperatuur eventueel wat hoger of lager zijn, maar zal, zoals bij alle warmbloedige zoogdieren, ergens tussen de 37-40°C moeten blijven om schade aan lichaamscellen te voorkomen. De 'comfortzone' is de omgevingstemperatuur waarbij een

warmbloedig dier met minimale inspanning zijn lichaamstemperatuur op peil kan houden. De comfortzone voor een paard ligt ongeveer tussen de +5°C en de +25°C (de literatuur is hier niet eenduidig over).

De optimale staltemperatuur voor volwassen paarden ligt tussen 10-15°C en voor jonge veulens tussen de 15-20°C.

Er zijn echter naast de omgevingstemperatuur meer factoren die de 'gevoelstemperatuur' beïnvloeden, namelijk de straling van de zon, de relatieve luchtvochtigheid, wel of geen neerslag en de windsnelheid.

De comfortzone (thermo-neutrale zone) voor paarden wordt verder nog beïnvloed door het aantal dagen dat een dier er aan wordt blootgesteld, het seizoen en het klimaat en individuele variabelen zoals de leeftijd, ras, huid en haardikte, de lichaamsconditie en het dieet.

Aanpassen

Als een paard het buiten (te) warm krijgt, zal het dier als eerste proberen om schaduw op te zoeken en eventueel ook het water in gaan als dat mogelijk is. Daarnaast hebben paarden diverse mogelijkheden om warmte kwijt te raken, zoals zweten en 'panten'. Panten is het vlug en oppervlakkig ademen om af te koelen. Honden doen dit ook, maar bij hen hangt dan ook de tong uit de bek om extra warmte te verliezen. Zweten kan het paard over zijn hele lichaam omdat er over het hele lichaam zweetklieren zitten. Heel incidenteel komt het voor dat een paard niet (goed) kan zweten, dat heet anhidrose. Dit ziektebeeld komt niet of zelden voor in een gematigd klimaat zoals in Nederland. Bij dreigende 'hittestress' zal een paard stoppen met eten om niet meer warmte te produceren, want bij het verteren van voedsel komt ook warmte vrij.

Wanneer paarden langere tijd onder warmere omstandigheden moeten werken, treedt er na 2-3 weken duidelijk een gewenning op waardoor de dieren een hogere temperatuur kunnen verdragen. Onder Nederlandse omstandigheden is gewenning doorgaans niet aan de orde omdat de weersomstandigheden vaak erg wisselend zijn.

Uitdrogen

Als een paard zweet gaan naast water ook veel verschillende elektrolyten verloren. Bij het paard bevat zweet meer elektrolyten (zoals natrium, kalium, chloor en calcium) per liter vocht dan het bloed en andere lichaamsvloeistoffen (zweet is hypertoon). Dit is dus duidelijk anders dan bij de mens.

Als een paard dus erg veel zweet blijven er relatief weinig elektrolyten in het lichaam achter en het dier wordt 'hypotoon' (= in verhouding te weinig elektrolyten). Als de elektrolytenconcentraties in het lichaam laag zijn, zal de dorstprikkel, en dus de interesse om te willen drinken, verdwijnen. Dát leidt dan snel tot problemen, want paarden kunnen dus uitdrogen, terwijl er genoeg water voor hun neus staat.

Koelen

In het verleden leerde iedereen dat je een paard geen koud water over de grote spiermassa's van rug en kruis mocht spuiten of gooien. Intussen heeft onderzoek aangetoond dat dit onzin is. De kou van het water komt niet dieper dan het vetlaagje onder de huid en de spieren hebben hier dus helemaal geen last van. Daarom worden paarden die hard hebben gewerkt, zoals in lange afstand wedstrijden of samengestelde (men)wedstrijden, direct na binnenkomst uitgebreid gekoeld. Onderzoek heeft aangetoond dat dit koelen het beste kan worden uitgevoerd door afwisselend 30 seconden fanatiek met koud water te koelen en dan 30 seconden rond te stappen zodat het 'koude' bloed uit de vaatjes in en net onder de huid weer wordt vervangen door warmer bloed uit het lichaam. Vervolgens weer 30 seconden koelen en weer 30 seconden rondstappen en deze cyclus zo vaak herhalen totdat het paard zélf aangeeft het niet meer leuk te vinden. Het zelf aangeven van het paard bleek in onderzoek een betrouwbaardere parameter dan bijvoorbeeld de rectale temperatuur.

In de wei

Ook in de wei of in een paddock kan een paard het op warme zonnige zomerdagen zonder wind te warm krijgen. Daarom moet een paard in de wei altijd ergens de schaduw/beschutting op kunnen zoeken, of wel onder een boom of wel onder een afdak. Als er geen schaduw is, kan een uur op het warmste deel van de dag in de zon moeten staan al te lang zijn.

Op stal

Ook op stal kunnen paarden het erg warm krijgen en goede ventilatie is daar van groot belang. In warme landen hebben paarden vaak een eigen ventilator in, voor of boven de box en kunnen ze zelf kiezen daar wel of niet voor/onder te gaan staan. Ook bij wedstrijdpaarden ziet men meer en meer een eigen ventilator in of boven de stal, thuis en op wedstrijden. Onder Nederlandse omstandigheden is het op warme zomerdagen van belang de stal 's nachts goed te ventileren en dus te koelen en overdag de zon zoveel mogelijk te weren. Een gewone ventilator, die op een veilige plek buiten de box wordt geplaatst, kan al goed helpen.

Voorafgaand aan transport

Een goede voorbereiding is zeker ook bij transport onder extreme weersomstandigheden van groot belang:

- Bereidt de route zorgvuldig voor en houdt rekening met bekende file-locaties
- Houdt tijdens transport de filemeldingen zorgvuldig in de gaten
- Bedenk te voren oplossingen in geval van nood zoals lekke band, onwel worden chauffeur, blokkades et cetera
- Neem water mee voor de paarden en de mensen
- Probeer op warme dagen zo vroeg of zo laat mogelijk te rijden
- Bel in nood 112 en vraag om hulp, maar doe dit alleen als het welzijn van de paarden echt in het gedrang komt
- Bij airconditioned transport gelden bovenstaande adviezen in mindere mate.

Tijdens transport

Bij transport op warme dagen is het van belang te zorgen dat het in de trailer of de veewagen niet te warm wordt. Zolang de trailer in beweging is, is dit doorgaans geen probleem, mits de achterzijde niet is afgesloten en op erg warme dagen ook aan de voorzijde een ventilatieopening open staat. Het gevaar voor veel te hoge temperaturen ontstaat meestal pas als de trailer of veewagen stilstaat. Het is dus van belang dat men een zodanig tijd van reizen kiest dat de kans op in de file staan gering is en dat men bij een file zo snel mogelijk van de weg af gaat. Men mag een paard op warme dagen (en daar is geen absolute temperatuur voor te geven) nooit in een stilstaande trailer of veewagen in de zon laten staan. Hier spelen dezelfde problemen als bij kinderen en honden in een personenauto.

Een groot onderzoek in Australië heeft aangetoond dat de belangrijkste problemen die optreden bij het lange afstand transport van paarden zijn: trauma (schaafwonden, keuzingen, of ernstiger – 45%), diarree (20%), spierproblemen (13%), bevangen door de warmte (10%), koliek (10%) longontsteking (9%) en hoefbevangenheid (3%). Problemen met warmte is hier slechts één van de factoren en speelt veel meer een rol als het vervoermiddel stil staat dan als er gereden wordt. In een stilstaande trailer of veewagen is de temperatuur binnen al snel 10° C hoger dan buiten. Paarden die volop te eten en te drinken kregen voor transport reisden beter dan paarden die voor transport beperkt voer en water kregen.

Definities in Nederland

Definitie extreem warm weer

Voor veetransport is in Nederland door de Nederlandse Voedsel en Warenautoriteit (NVWA) een definitie voor extreem weer vastgesteld. Wanneer volgens de weersvoorspelling van het KNMI voor de komende 24 uur in de Bilt een temperatuur van 27 graden Celsius of meer, dan wel vorst wordt verwacht, kan men spreken van extreem weer. Bij de overheid treden dan de extra toezichtsmaatregelen in werking.

Bij het vaststellen of er voor een evenement of voor een transport sprake is van extreme hitte of koude wordt er uitgegaan van werkelijke temperaturen die ter plaatse worden vastgesteld. Dit kan gewoon door de temperatuur te meten of met behulp van een app met gegevens van het KNMI: "Het Weer in Nederland". Deze laatstgenoemde app is volledig onafhankelijk en een beslissing gebaseerd op deze app is dus makkelijker te verdedigen, wanneer er onenigheid zou ontstaan, dan een zelf gemeten temperatuur ter plaatse.

Definitie 'extreme warmte' vanuit NVWA

Vanaf een temperatuur van 27°C houdt de NVWA verscherpt toezicht op het transport van dieren. Deze grens van 27°C is wat lager dan het Nationaal Hitteplan. Dit is een plan voor mensen dat in werking treedt op bijzonder warme dagen waarbij de dagtemperaturen oplopen tot 30°C en de nachten niet verder afkoelen dan tot 20°C. Bij veetransport zijn extra toezichtsmaatregelen direct aan de orde tijdens de eerste warme dag in plaats van pas bij een aaneengesloten periode van 4 dagen met deze temperatuur. Het maakt immers voor de dieren, die zich in het transportmiddel bevinden, niet uit of het de dag ervoor of erna ook warm was of warm zal worden.

Bij een omgevingstemperatuur van 30°C is uiterste voorzichtigheid geboden bij het transport van dieren. Vervoer van dieren dat meer dan 8 uur duurt (dat zal vanuit Nederland dus in de meeste gevallen vervoer over de landsgrenzen zijn) is dan niet toegestaan. De NVWA zal hiervoor geen certificaten uitgeven.

Door alle betrokkenen in Nederland wordt een temperatuur van 35 graden Celsius of hoger gezien als te extreem om op diervriendelijke manier transport te kunnen realiseren. Er mogen dan geen dieren vervoerd worden, ongeacht of het kort of lang transport betreft. Dit is vastgelegd in de Beleidsregel diertransport bij hoge temperaturen (Beleidsregel van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit van 25 juni 2020, nr WJZ/19298421, in verband met het vervoer van dieren bij buitentemperaturen van ten minste 35o C).

Transport van zieke- of gewonde paarden naar een kliniek is uitgezonderd. Dit is geregeld in van de Transportverordening en is derhalve bij temperaturen >35o C wel mogelijk (Verordening EG 2005/1, artikel 1 lid 5). Natuurlijk moet de temperatuur in het vervoermiddel zorgvuldig gecontroleerd worden (zorgen voor voldoende ventilatie). Hierbij zal er, bij calamiteiten, zo nodig hulp aan politie moeten worden gevraagd.

Definitie 'extreme koude' vanuit NVWA

Het is lastiger om een eenduidige grenswaarde voor koude te definiëren. Vanwege de mogelijkheden die geconditioneerd transport kan bieden, is geen uiterste minimum temperatuur overeengekomen in de Nederlandse veetransportsector. Wel wordt -10 graden Celsius door alle betrokken partijen gezien als een extreme temperatuur die strenge extra maatregelen rechtvaardigt.

Voor veetransporten wordt een belangrijke beperkende factor bij koude gevormd door de verminderde mogelijkheden voor een goede reiniging en ontsmetting (R&O). Door het bevriezen van de eenvoudige faciliteiten bij een veehouder is een correcte uitvoering van R&O niet mogelijk. De NVWA houdt, ook bij vorst, vast aan het uitgangspunt dat uitsluitend schone wagens de weg op mogen. Bij het transport van paarden voor recreatieve-, fokkerij- of sportdoeleinden speelt deze verplichte reinigings- en ontsmettingscyclus geen rol. Wel is van belang de lokale omstandigheden zorgvuldig in de gaten te houden, want bij wegtransport tijdens gladheid is er, zeker voor trailers, een reëel risico op ongevallen.

Overwegingen bij de besluitvorming ten aanzien van paarden

Warmte versus koude

Overwegingen bij koud weer zijn:

- paarden hebben het niet snel te koud en als dit, bijvoorbeeld bij geschoren paarden wel het geval zou zijn kan bijvoorbeeld bij rillen dit met een deken goed verholpen worden;
- paarden kunnen zonder problemen met hun onderbenen in de sneeuw staan, zij krijgen geen 'bevroren' voeten omdat de bloedvoorziening in de onderbenen heel anders gereguleerd wordt dan bij mensen;
- er moet voldoende goede kwaliteit (en dus niet bevroren) drinkwater ten minste iedere 4-6 uur ter beschikking staan/ter beschikking worden gesteld en er moet voldoende ruwvoer worden verstrekt;
- bij transport is het grootste gevaar niet de onderkoeling van de paarden, maar de eventuele gladheid op de weg;
- paarden hebben een lagere comfortzone dan mensen en zijn dus veel beter tegen kou bestand; als het voor paarden echt te koud zou worden (temperatuur < -10° tot -20° C), moeten extra maatregelen worden genomen; deze lage temperaturen komen in Nederland vrijwel nooit voor.

Bij extreme koude is transport alleen nog toegestaan in vervoermiddelen met klimaatcontrole. Evenementen zullen, omdat daar ook mensen bij betrokken zijn, niet doorgaan.

Als er sprake is van (een waarschuwing voor) gladheid is het verstandig om een evenement geen doorgang te laten vinden, maar ook hier spelen de plaatselijke omstandigheden een belangrijke rol.

Overwegingen bij warm weer (> 30°C) zijn:

- paarden moeten in de wei in de schaduw (kunnen) staan, het voordeel van een afdak boven bomen of een bomenrij is dat er onder een afdak doorgaans ook minder insecten zijn; wel moet er voldoende ruimte zijn voor alle in de wei aanwezige dieren;
- bij extreem warm weer kan het te overwegen zijn om paarden, indien de omstandigheden dat toelaten, overdag te stallen (koele stal of stal die actief gekoeld kan worden) en 's nachts te weiden;
- paarden moeten bij evenementen zo nodig voldoende gekoeld kunnen worden (met stromend of vers water en/of ventilatoren) en er moeten voldoende voorzieningen (drinkwater-tappunten, ijs, waterslangen met voldoende druk om te koelen, voldoende ruimte rond de waterpunten) aanwezig zijn in verhouding tot het aantal paarden dat wordt verwacht;
- er moet voldoende en goede kwaliteit drinkwater ten minste iedere 4-6 uur ter beschikking staan/ter beschikking worden gesteld (minstens 50 liter per 500 kg paard of meer als er sprake is van zware arbeid) en er moet ad libitum (naar believen) ruwvoer worden verstrekt;
- transport is tot 27°C wel mogelijk (met voldoende ventilatie), maar daarboven moet actieve koeling aanwezig zijn;
- bij dreigende filevorming moet er niet op pad worden gegaan of een andere route worden gekozen;
- door organisatoren van evenementen moeten de omstandigheden ter plaatse meegenomen worden bij de beslissing een evenement wel/niet door te laten gaan;
- eigenaren, ruiters en menbers hebben ook een eigen verantwoordelijkheid om wel of niet aan een evenement deel te nemen;
- bij een te verwachten temperatuur > 35°C is de richtlijn om een evenement af te lasten.

Overwegingen bij nat weer zijn:

- paarden die niet worden gepoetst c.q. gewassen hebben een haarkleed dat hun lichaam prima beschermt tegen regen; rijpaarden zonder voldoende beschermen haarkleed kunnen zo nodig met een waterdichte, wel ademende, regendeken worden beschermd tegen regen;
- kortdurend in de regen lopen vormt zelden of nooit een probleem, ook niet voor wedstrijdpaarden zonder goed beschermend haarkleed;
- langdurig met de voeten in de modder/vochtige omstandigheden staan kan tot hoefproblemen leiden;
- een afdak is een veel betere beschutting dan bomen of een bomenrij mits de grond onder het afdak droog is.

Paarden op transport

De door de NVWA gestelde eisen ten aanzien van transport en extreme weersomstandigheden zijn ook goed passend voor paarden (en dus voor de Sectorraad Paarden):

- vanaf 27 °C intensievere controle door NVWA
- vanaf 30 °C verbod op transport langer dan 8 uur; volledig airconditioned wagens uitgezonderd
- vanaf 35 °C verbod op alle transport van dieren, volledig airconditioned wagens uitgezonderd
- zieke en gewonde paarden mogen altijd naar een kliniek worden vervoerd.

De NVWA heeft gesteld dat er bij een weersvoorspelling van 27°C of hoger of als er vorst wordt verwacht sprake is van ongunstige omstandigheden voor transport van dieren. Wanneer de trailer of veewagen in beweging is en voldoende ventilatieopeningen heeft, is transport van paarden bij 27 °C nog wel mogelijk, maar als er bijvoorbeeld kans is op file, moet er niet met paarden worden gereisd tenzij er sprake is van een volledig airconditioned vervoermiddel. Voor transport bij extreme koude speelt vooral de verkeersveiligheid een rol, want paarden hebben het niet snel te koud en zijn zo nodig met een deken voldoende te beschermen.

Paarden in de wei

In het kader van dierenwelzijn mogen dieren in Nederland bij slechte weersomstandigheden alleen in de wei lopen als er sprake is van beschutting tegen deze slechte weersomstandigheden. Dit is in de zomer mogelijk nog belangrijker dan in de winter om eerder genoemde redenen. De beschutting kan bestaan uit een afdak, schaduwdoek, weidehok of open stal, maar ook voldoende schaduw gevende bomen zijn heel geschikt om paarden te beschermen tegen overmatige zonnestraling of veel wind.

Voldoende ruwvoer en onbepaald drinkwater van goede kwaliteit zijn natuurlijk ook vereist.

Ook hier zal de NVWA extra controles uitvoeren en handhaven als de buitentemperatuur 27°C of meer is.

Paarden tijdens hippische evenementen

In overleg met de paardensector is geprobeerd een richtlijn aan te geven wanneer het verstandig is om een evenement (wedstrijd, keuring, paardenmarkt, cursus etc.) geen doorgang te doen vinden.

Factoren die bij de beslissing om een evenement af te lasten mee moeten wegen zijn:

- weersverwachting
- tijdstip
- lokale omstandigheden
- type en niveau van de wedstrijd/evenement

Weersverwachting

Als er sprake is van een voorspelde tropische dag (buitentemperatuur > 30°C) is voorzichtigheid geboden. Het wel of niet door laten gaan van een evenement is afhankelijk van andere meespelende factoren, zoals wel of geen wind, wel of niet bewolkt, wel of geen schaduw op het terrein en wel of niet aanwezig zijn van voldoende drink- en koelwatervoorzieningen.

Als er sprake is van een op betreffende plaats in Nederland voorspelde buitentemperatuur > 35°C, moet een evenement worden afgelast. Soms is dit lastig, want bij een meerdaags evenement waar de paarden al aanwezig zijn zouden de dieren dan op transport moeten en dat is ook niet de bedoeling. Er moet dus met verstand gehandeld worden.

Om discussies te vermijden wordt geadviseerd de officiële KNMI weer app als informatiebron te gebruiken.

Tijdstip

Als een evenement alleen in de ochtend plaatsvindt (voor 12:00 uur) of alleen in de avond (na 18:00 uur) speelt dit mee in de keuze een evenement wel/niet door te laten gaan.

Het is raadzaam om bij voorspelde buitentemperaturen > 30°C het tijdschema aan te passen en deelnemers de vrijheid te geven om zich terug te trekken. Hierbij kan bijvoorbeeld worden vastgelegd dat de deelnemers het inschrijfgeld niet terugkrijgen, omdat hier sprake is van overmacht waar de organisator van een evenement ook geen schuld aan heeft en anders wel met alle kosten blijft zitten. Ook is er een knelpunt bij 'verplichte selectie wedstrijden' omdat een ruiter door niet mee te doen zijn kans om op een kampioenschap te mogen rijden kan verliezen.

Lokale omstandigheden

Als het evenement plaats vindt in een omgeving met veel schaduw (grote bomen) of in een gekoelde indoor locatie en alle trailers en veewagens volledig in de schaduw kunnen worden geparkeerd is er wat meer mogelijk dan wanneer er niet voldoende schaduw op het terrein aanwezig is.

Type wedstrijd of evenement

Op een markt of een keuring waar de paarden in de schaduw kunnen staan en niet echt hoeven te werken wordt er minder van paarden geëist dan tijdens een wedstrijd. Vervolgens komt er bij het lopen van een dressuurwedstrijd vaak wat minder warmte vrij dan bij het lopen van een cross of een endurance (lange afstand) wedstrijd.

Goede voorlichting van de ruiters, zorgvuldige planning van de organisatie en strikte veterinaire controle (waar van toepassing) kunnen helpen om problemen te voorkomen.

Er kan besloten worden om Nederlandse kampioenschappen en FEI-wedstrijden toch doorgang te laten vinden wanneer er aan een aantal randvoorwaarden is voldaan:

- stallen met uitstekende actieve ventilatie of airconditioning;
- gekoelde warming-up en cooling-down hallen;
- voldoende koelingsfaciliteiten zoals grote (mist)ventilatoren en voldoende ijswater ter plaatse;
- het gaat om paarden in het topsegment die in een uitstekende conditie zijn en vaak als gevolg van wedstrijden lopen in andere landen gewend zijn aan wat hogere omgevingstemperaturen;
- de lokale omstandigheden moeten het toelaten (mate van schaduw, wind, luchtvochtigheid en zonnestraling).

De reden om deze uitzondering toe te staan is het feit dat het hier gaat om zeer goed getrainde paarden met zeer ervaren ruiters die doorgaans beschikken over een begeleidingsteam.

Samenvattend

Er kan gesteld worden dat tussen de 27°- 34°C, de lokale weersverwachting (gebaseerd op de officiële KNMI app), het tijdstip, de lokale omstandigheden en het type wedstrijd/evenement bepalen of het verstandig is om een evenement wel/geen door te laten gaan. Bij een voorspelde temperatuur > 35°C mogen er geen wedstrijden of andere evenementen plaatsvinden tenzij het gaat om Nederlandse Kampioenschappen en formele FEI-wedstrijden waarbij wordt voldaan aan de hiervoor onder het kopje "type wedstrijd of evenement" gestelde voorwaarden.

Conclusies

Het besluiten of extreme weeromstandigheden wel of geen probleem vormen voor paarden berust of het nu gaat om verblijf in de weide, het wel of niet transporteren of het wel of niet doorgang laten vinden van paardenevenementen (wedstrijden, keuringen, markten of recreatieve ritten), boven alles op gezond verstand van de betrokkenen. Daarbij geeft de wet de kaders aan waarbinnen deze besluiten in ieder geval dienen te blijven.

Hierbij mag er van uit worden gegaan dat ten aanzien van warmte geldt als het voor mensen 'onaangenaam' is, dit voor paarden zeker het geval is omdat de zogenaamde comfortzone van mensen (+20°C tot +30°C) duidelijk hoger ligt dan die van paarden (+5°C tot +25°C). Ten aanzien van koude geldt dat dit, mits aan bovengenoemde uitgangspunten (met name verkeersveiligheid) wordt voldaan, onder de Nederlandse omstandigheden zelden tot problemen leidt.

Bilthoven, 3 september 2023

prof.dr. M.M. Sloet van Oldruitenborgh-Oosterbaan, voorzitter Werkgroep Diergezondheid SRP

